EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı Sayı: 212, Ocak-Şubat '00

Altında birleşilecek, uğrunda savaşılacak bayrak!

Sınıfın, devrimin ve sosyalizmin programı!

TKİP Programı

TKİP Programı

Giriş

Emperyalist kapitalizm, ulaştığı gelişme düzeyinden, şiddetlendirdiği çelişmelerden ve yaşadığı çürümeden dolayı, sosyalist devrimin arifesi oldu. Üretici güçlerin uluslararasılaşması, üretimin ileri düzeyde toplumsallaşması ve muazzam servet birikimi, proletarya devrimi ve sosyalizm için koşulları dünya ölçüsünde olgunlaştırdı. Çağı belirleyen kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişmenin çözümü tarihin gündemine girdi. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferi, proletarya devrimleri çağını, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını başlattı. Bu yeni çağ, 20. yüzyılın büyük bölümünü kaplayan devrimler zinciri ve sosyalizmin inşası süreçlerinde açık ifadesini buldu.

Emperyalizm çağında üretici güçlerin kapitalist üretim ilişkilerine başkaldırısı, 20. yüzyılın başından itibaren açık bir olgudur. İnsanlığı iki kez toplu yıkıma götüren emperyalist savaşlar, sayısız gerici bölgesel savaşlar, faşist barbarlık, tüm yıkıcı sonuçlarıyla "büyük bunalım"lar, sert sınıf mücadeleleri, iç savaşlar ve devrimlerden oluşan yüzyıllık bilanço, kapitalist dünya sisteminin onulmaz çelişkiler içinde debelendiğini, tarihsel bir sistem olarak bir genel bunalım aşamasına girdiğini kanıtlamıştır.

20. yüzyıl sosyalizminin zamanla yaşadığı yozlaşma ve yıkım, bu kanıtlamanın değerini hiçbir biçimde azaltmaz. Sorunlar ve çelişkiler, dolayısıyla devrimi ve sosyalizme yönelimi üreten maddi zemin, bunun taşıyıcısı olan toplumsal güçlerle birlikte, yerli yerinde duruyor.

Günümüz dünyasında proletarya devrimi ve sosyalizm için nesnel koşullar her zamankinden daha çok olgunlaşmıştır. Dünya devriminin yeni dalgası, gerek maddi koşullar ve gerekse tarihsel deneyim bakımından, çok daha ileri bir noktadan işe başlayacak ve bu kez nihai zafer için koşullar her bakımdan daha uygun olacaktır.

I. Bölüm

Kapitalizmin uluslararası karakteri, proletaryanın devrimci sınıf mücadelesine de uluslararası bir karakter kazandırır. Bütün ülkelerin proletaryasının tarihi eyleminin yöneleceği nihai hedef ortaklığı buradan gelir. Bu nihai hedefe ulaşabilmek için, her ülkenin proletaryası öncelikle kendi burjuva sınıfını altetmek devrimci göreviyle yüzyüzedir. Tüm sonuçlarıyla birlikte kapitalizmin köleliğinden kurtuluş ve sınıfsız topluma ulaşma, bütün ülkelerin işçileri için ortak olan bu tarihi dava, proletarya enternasyonalizminin maddi temelidir. Düşünce ve eyleminde proletarya enternasyonalizminin ilkelerine sarsılmaz bir bağlılık gösteren Türkiye Komünist İşçi Partisi (TKİP), kendisini proleter dünya devrimi ordusunun Türkiye cephesindeki öncü müfrezesi sayar.

I
Kapitalizm

1) Kapitalist üretim tarzı, genelleşmiş meta üretimine ve ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesine dayanır. Bu üretim tarzını ortaya çıkaran iktisadi evrim, emekçinin (köylüler ve zanaatçılar) kendi emeğine ve üretim araçlarına dayalı küçük işletmesini sürekli bir biçimde yıkıma götürür. Emekçileri üretim araçlarından ayırarak mülksüz proleterlere dönüştürür. Üretim araçlarının en büyük ve belirleyici bölümünü az sayıda kapitalistin ve büyük toprak sahibinin elinde, onların özel mülkiyeti olarak yoğunlaştırır.

2) Sayıları gün geçtikçe artan proleterler, geçinebilmek için, işgüçlerini üretim araçlarını tekelinde tutan kapitalistlere satmak zorunda kalırlar. Böylece, kendi emekleriyle, sürekli bir biçimde kapitalistlerin sermayelerini ve servetlerini çoğaltırlar.
Ücretli emeğin sermayeye bu bağımlılığı ve onun tarafından sistematik sömürüsü, kapitalist toplum düzeninin temelidir. Proleter ve yarı-proleter kitlelerin yaşadığı her türlü yoksulluğun, baskının, köleleşmenin, horlanmanın, cehaletin, gelecek güvensizliğinin, fiziki ve moral dejenerasyonun asıl kaynağıdır.

3) Büyük çaplı üretimin teknik ve iktisadi üstünlüğü, rekabet süreci içinde sermayenin gittikçe büyüyen yoğunlaşmasına ve merkezileşmesine yolaçarken, herşeye rağmen yaşama gücünü korumaya çalışan köylüyü ve zanaatçıyı da sermayenin ezici egemenliği altına sokar.

4) Tekniğin sürekli bir biçimde gelişmesi, bir yandan üretim sürecinde kadın ve çocuk emeği kullanımını yaygınlaştırırken, öte yandan işgücüne olan talebi işgücü arzına göre nispi olarak azaltır. Yedek sanayi ordusunun bu büyümesi, işsizliği kapitalist düzenin yapısal bir özelliği haline getirir. Bu, işçilerin sermayeye bağımlılığını pekiştirir, gelecek güvensizliğini artırır, sömürüyü yoğunlaştırmanın dayanağı olur.

5) Bu süreç, toplumsal üretimin plansız ve anarşik gelişmesinin ürünü olan devresel aşırı üretim bunalımlarıyla daha da şiddetlenir. Toplumsallaşmış üretimin mülk edinmenin özel biçimine başkaldırısının ifadesi olan bu bunalımlar, toplumsal servetin israfına yolaçar, kitlesel işsizliği dev boyutlara ulaştırır, küçük üreticilerin yıkımını hızlandırır, kitlelerin yoksulluk ve sefaletini çoğaltır. Yarınına güvensizlik tüm emekçiler için genel bir durum halini alır.

6) Üretici güçlerin gelişmesinin toplumsal servette yarattığı her artış, kapitalist sınıfın daha da zenginleşmesine, çalışan kitlelerin ise nispi ya da mutlak olarak yoksullaşmasına yolaçar. Toplumsal zenginliğin artışına toplumsal eşitsizliklerin artışı eşlik eder. Servet-sefalet kutuplaşması gitgide büyür, sermaye sınıfı ile emekçiler arasındaki uçurum derinleşir.

7) Burjuvazinin iktisadi egemenliği, siyasal ifadesini, işçi sınıfını ve emekçileri baskı ve denetim altında tutmanın aracı olan kapitalist devlette bulur. Çağdaş burjuva devleti, sermayenin ücretli emek üzerindeki tahakkümünün bekçisidir. Hangi biçimi alırsa alsın,

burjuva devletin bu sınıfsal özü ve işlevi değişmez. Burjuvazinin iktisadi egemenliği, toplumun ideolojik ve kültürel hayatı üzerindeki egemenliğinin de temelidir.

8) Özel mülkiyet düzenine dayanan burjuva sınıf egemenliği, siyasal gericiliğin, savaşın, ulusal baskı ve düşmanlıkların, kadının sosyal ezilmişliğinin ve köleliğinin de kaynağıdır.

II
Toplumsal devrim, sosyalizm ve komünizm

9) Kapitalizmin gelişme süreci, beraberinde, kendi mezar kazıcısı sınıfı ve kendi yıkılışının iktisadi koşullarını da yaratır.

Burjuva toplumuna özgü çelişkilerin gelişip şiddetlenmesine paralel olarak, kapitalist gelişmenin saflarını sürekli kalabalıklaştırdığı ve kapitalist üretim sürecinin birleştirip disipline ettiği proleterlerin dayanışması da güçlenir. Proleterlerin kapitalistlere karşı mücadelesi giderek burjuva toplumunun iki hasım sınıfı, işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki çatışma biçimini alır. İşçi sınıfının kapitalizmin dayanılmaz köleliğinden kurtulma mücadelesine doğru büyür.

Kapitalist gelişme emeği, üretim araçlarını ve üretim sürecini toplumsallaştırarak, sosyalist toplumun maddi-iktisadi önkoşullarını da yaratır.

10) İşçi sınıfı kapitalizmin en ileri ürünüdür, sonuna kadar devrimci olan tek sınıftır. Tüm öteki sınıflar, şu veya bu ölçüde, özel mülkiyet alanında bulunurlar. Bu nedenle varolan ekonomik sistemin temellerinin korunmasından yanadırlar. Kapitalizmin yıkıma sürüklediği küçük mülk sahibi emekçiler, ancak kapitalizm koşullarında kendi durumlarının umutsuzluğunu anladıklarında ve proletaryanın önderliğini benimsediklerinde, gerçekten devrimci olurlar.

11) İşçi sınıfının kurtuluşu işçi sınıfının kendi eseri olabilir. İşçi sınıfı ancak tüm insanlığın kurtuluşu uğruna mücadeleyle kendi gerçek kurtuluşuna ulaşabilir.

12) Kapitalizmin bütün bir gelişme süreci tarafından hazırlanan toplumsal devrim, proletaryanın kurtuluşunun temel koşuludur. Bu devrimle, "mülksüzleştirenler mülksüzleştirilir". Üretim araçları üzerindeki kapitalist özel mülkiyet son bulur, bunlar toplumsal mülkiyete dönüştürülür. Kâr amacına yönelik kapitalist meta üretiminin yerini, tüm toplum tarafından ve toplum hesabına yapılan, onun tüm üyelerinin refahını ve çok yönlü gelişimini amaçlayan mal ve hizmet üretimi alır. Toplumsal üretimdeki plansızlık, anarşi ve rekabet, yarattığı tüm yıkıcı sonuçlarla (buhranlar, işsizlik, toplumsal servetin israfı, savaşlar, çevre tahribatı vb.) birlikte, ortadan kalkar.

13) Proletaryanın nihai hedefi, toplumun sınıflara bölünmesinin ve bu bölünmeden doğan her türlü toplumsal ve politik eşitsizliğin ortadan kaldırılmasıdır.

Bir tarihi geçiş çağının ardından ulaşılacak sınıfsız komünist toplumda, insanın insan tarafından sömürüsü son bulur. Çalışma bir eziyet ve geçinmek için bir zorunluluk olmaktan çıkar, yaşamın doğal bir gereksinmesi haline gelir. İşbölümüne kölece bağımlılık, onunla birlikte kafa emeği ile kol emeği arasındaki farklılık ortadan kalkar.

Kadın-erkek eşitsizliği tüm görünümleriyle silinip gider. Uluslar arasına örülmüş her türden çitlerin yıkılmasıyla birlikte devlet sınırları da ortadan kalkar. Bilim, kültür ve sanat, tüm bireylerin özgürce katılabildikleri bir etkinlik alanı haline gelir. Kent ile kır arasındaki eşitsizlikler ortadan kalkar. Doğayla insan arasında denge ve uyum ileri bir düzeyde yeniden kurulur. Tüm bunlarla birlikte, yöneten-yönetilen ayrımı tümden ortadan kalkar, devlet tüm izleriyle silinip gider.

İnsanlığın ancak evrensel bir çerçevede ulaşabileceği geleceğin bu komünist toplumunda, her türlü engelden kurtulmuş üretici güçlerin büyümesi muazzam ölçüler kazandığı ve kollektif zenginlik kaynakları gürül gürül fışkırdığı içindir ki, bölüşüm ilişkilerinde burjuva hukukunun dar ufku da nihayet tam ve kesin olarak aşılır ve toplum bayraklarının üzerine şunu yazabilecek hale gelir: "Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre!"

14) Proletaryanın bu nihai hedefe yürüyebilmesinin ilk koşulu, politik iktidarın ele geçirilmesidir. Burjuvazinin sınıf egemenliği şiddet yoluyla yıkılır, yerine bir geçiş dönemi devleti olan proletarya diktatörlüğü kurulur.

15) Komünist Partisi, işçi sınıfının bağımsız sımf konumu ve çıkarlarının temsilcisi ve güvencesidir. Büyük tarihi görevini gerçekleştirme mücadelesinde işçi sınıfına yol gösterir. Hergünkü mücadelesinde ona önderlik eder, bu mücadeleyi toplumsal devrim hedefine bağlar. Öteki ezilen ve sömürülen kitleleri de, kapitalizm koşullarında durumlarının umutsuzluğunu göstererek, proletaryanın kurtuluş davasına kazanmaya çalışır.

III
Emperyalizm ve dünya devrimi süreci

16) Üretimin ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi süreci, ekonomik hayatta tayin edici bir rol oynayan tekelleri ortaya çıkardı. Banka sermayesi ile sanayi sermayesinin içiçe geçip kaynaşmasıyla mali sermaye oluştu ve sermaye ihracı belirleyici hale geldi. Yeryüzü iktisaden ve toprak bakımından büyük güçlerce paylaşıldı. Kapitalizmin kabaca 20. yüzyıl başına denk gelen bu gelişme aşaması, emperyalizm çağını başlattı.

Kapitalizmin temel eğilimlerinin ve gelişme yasalarının doğrudan bir ürünü olan emperyalizm, onun bütün çelişme ve çatışmalarını daha açık hale getirdi, şiddetlendirdi, dünya ölçüsünde genelleştirdi ve onlara temel önemde yenilerini ekledi.

17) Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi.

18) Zayıf ülkelerin ve ulusların bir avuç emperyalist devlet tarafından iktisadi, mali ve siyasi boyunduruk altına alınarak köleleştirilmesi, ulusal baskıyı ve sömürüyü evrenselleştirdi. Böylece ezilen ve sömürülen halkların emperyalist sömürüye ve köleliğe

karşı başkaldırılarını ve kurtuluş mücadelelerini hazırladı.

19) Emperyalizm iktisadi ve mali bunalımlara da dünya ölçüsünde bir karakter kazandırdı. Onları çok daha şiddetli ve yıkıcı hale getirdi. Sistemin hiyerarşik yapısı, bunalımların zayıf ve bağımlı ülkelere fatura edilmesini kolaylaştırdı. Böylece bağımlı ülkelerin iktisadi ve toplumsal yaşamında kronik sorunlara ve ağır yıkımlara neden oldu.

20) Emperyalizm bir şiddet ve gericilik eğilimidir; çağdaş dünyadaki her türlü gericiliğin temel dayanağıdır. Faşizm, burjuva gericiliğinin emperyalist aşamadaki yoğunlaşmış biçimidir. Devlet yapısında kurumlaşmayı başardığında, faşist diktatörlük biçimini alır.

21) Emperyalizm çürüyen ve asalak kapitalizmdir. Emperyalist tekeller, azami kârın gerektirdiği her durumda teknik gelişmeyi sınırlayarak ya da yıkıcı alanlarda kullanarak, üretici güçlerin özgürce gelişmesini engellerler. Bilim ve teknikteki muazzam gelişmelere rağmen, sermaye tekeli, bunun sonuçlarının insanlığın büyük çoğunluğu yararına kullanılmasına engeldir. Açlık, hastalık ve bakımsızlıktan yüzmilyonlarca insanın perişan olması ve kitlesel ölümler, sistemdeki aşırı çürümenin trajik yansımalarıdır.

Bilim ve tekniğin kapitalist kâr hırsı çerçevesindeki kullanımı, doğanın da sınırsızca ve acımazsızca yağmalanmasına yolaçtı. Böylece uygarlık ve insan soyu için tehlikeli boyutlara varan bir ekolojik yıkıma neden oldu.

22) Emperyalist kapitalizmin asalaklığı ve çürümesi kendini baş döndürücü boyutlara ulaşmış şu olgularda ayrıca ortaya koyar:

- Sermaye ihracı ve halkları köleleştiren uluslararası emperyalist borç düzeni. Bundan beslenen rantiye tabakaların sürekli artışı. Spekülatif sermayenin egemenliği. Modern birer uluslararası kumarhane halini almış bulunan borsalar. Kapitalist ekonomilerin mafyalaşması.
- Muazzam boyutlarda kronik işsizlik. Üretimden koparılan yüzmilyonlarca insanın sosyal yaşamdan da dışlanması. Buna karşın yüzmilyonlarca çocuk işçinin kölece çalıştırılması. Marjinal ve yararsız (reklam, lüks tüketim, askeri sanayi vb.) sektörlerde aşırı büyüme. Baskı, ideoloji ve propaganda aygıtlarında istihdam edilen geniş çapta asalak nüfus.
- Militarizme ve savaşa ayrılan dev kaynaklar. Emperyalist müdahaleler ve gerici savaşlar zinciri. Etnik ve dini boğazlaşmalar. Sistematik devlet terörü, faşist katliamlar ve işkence. Devletlerin mafyalaşması, rüşvet, yolsuzluk, her türlü karanlık ve kirli işin yaygınlaşması ve kurumlaşması. Faşizm, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve şoven milliyetçilik.
- Kültürel dejenerasyon ve ahlaki çöküntü. İnsani ilişkilerdeki korkunç yıkım ve yabancılaşma. Dev birer sektör halini alan porno ve fuhuş. Gittikçe yaygınlaşan alkolizm ve uyuşturucu. Yığınların depolitizasyonu, düşünsel edilgenlik ve kültürsüzleşme. Dinsel gericiliğin ve bağnazlığın, her türden sapkın mezhebin ve batıl inancın güç kazanması.

23) Günümüz kapitalizminin asalaklaşması ve çürümesinin aldığı bu korkunç ve yıkıcı boyutlar, "Ya barbarlık içinde çöküş, ya sosyalizm!" ikilemini her zamankinden daha yakıcı bir biçimde insanlığın önüne koymaktadır. Uluslararası proletarya önderliğinde zafere ulaştırılabilecek olan dünya devriminden başka hiçbir çözüm,

insanlığı kapitalizmin barbarlığından, emperyalizmin baskı, sömürü ve köleliğinden, savaşların yıkım ve felaketlerinden kurtaramaz.

24) Emperyalist kapitalizmin asalaklığı ve çürümesi işçi sınıfına da yansır. İşçi sınıfının dar bir kesimi emperyalist aşırı kârlardan verilen kırıntılarla yozlaştırılır. İşçi aristokrasisi ve sendika bürokrasisinden oluşan bu ayrıcalıklı tabaka, işçi sınıfının geniş kesimlerini kontrol altında tutmada burjuvazinin en büyük yardımcısıdır. Bu tabaka oportünizm ya da revizyonizm biçiminde kendini gösteren sosyal-reformizmin toplumsal dayanağıdır. Bağımlı ülkelerde toplumsal tabanını daha çok orta sınıflar arasında bulan bu sosyal-reformist akımlara karşı etkin bir mücadele, işçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

25) Kapitalizmin sürmekte olan uluslararasılaşma süreci, derin çelişkiler, çarpıklıklar ve çözümsüzlüklerle birarada gitmektedir. Emperyalist küreselleşme, sınıflar, ülkeler ve bölgeler arası derin eşitsizlikleri keskinleştirmekte, yıkıcı ve felaketli sonuçlara yolaçmaktadır. Emperyalizmin yeryüzü üzerindeki köleci egemenliğini yeni ilişki biçimleri ve kurumlarla pekiştirme sürecine, emperyalistler arası bloklaşmalar, keskinleşen çelişkiler ve kıyasıya rekabet eşlik etmektedir.

26) Emperyalist küreselleşmeye devrimci proletaryanın yanıtı devrimci enternasyonalizm, çözümü dünya devrimi ve sosyalizmdir. Üretici güçlerin bugünkü uluslararasılaşma düzeyi, proleter sınıf mücadelesi ve proletarya devrimi için son derece güçlü bir enternasyonal temel yaratmıştır. Engeller ve sorunlar kadar, onların aşılması ve çözümü de uluslararasılaşmıştır. Uluslararası devrimci sınıf mücadelesinin gerektirdiği her düzeyde örgütlenmeler, bugün her zamankinden daha fazla gerekli ve nesnel açıdan olanaklıdır.

27) Günümüzde üretimin toplumsallaşması çok ileri düzeylere varmış, ortaya tüm insanlığı refah ve mutluluk içerisinde yaşatabilecek muazzam bir servet birikimi ve üretim kapasitesi çıkmıştır. Fakat bu zenginlik ve üretim araçları üzerinde bir avuç çokuluslu tekel şahsında sürmekte olan özel mülkiyet, insanlığın ezici bölümünün bugünkü perişanlık içerisinde tükenmesinin nedenidir. Bu evrensel çelişki çözümünü proleter dünya devriminde bulur.

28) 20. yüzyıl deneyiminin de doğruladığı gibi, dünya devrimi süreci, kapitalist dünya sisteminin farklı parçalarındaki eşitsiz iktisadi ve politik gelişmeden dolayı, farklı aralıklarla birbirlerini izleyen devrimler zinciri olarak gelişecek ve tarihi bir dönemi kapsayacaktır. Bu süreç, objektif koşullar yönünden bir bütün olarak olgunlaşan zincirin en zayıf halka ya da halkalardan kopması ve kırılan halkaların çoğalması ile ilerleyecek, dünya sosyalist cumhuriyetler birliğine doğru büyüyecektir.

IV
Sosyalizm deneyimi

29) Sosyalizmin 20. yüzyıla damgasını vuran tarihsel dönemi bugün artık geride kalmıştır. Bu dönemin teorik ve pratik mirasının bilimsel marksist yönteme dayalı bir

değerlendirmesi ve eleştirisi, temel önemde bir ihtiyaçtır. Uluslararası devrimci proletarya hareketi bunun dersleriyle donanamadığı sürece, geleceğin geçmişi aşması gereken tarihsel pratiklerine de kendini gereğince hazırlayamaz.

30) Devrime başlamanın siyasal olanakları ile, onu sosyalizmin kuruluşu olarak sürdürmenin iktisadi-kültürel olanakları, kapitalist dünya zincirinin farklı halkalarında büyük dengesizlikler gösterebilmektedir. İktidarı ele geçirme olanakları ile sosyalizmin inşa olanakları arasındaki bu çelişki, proletarya devriminin enternasyonal karakterinden doğmaktadır. Sağlıklı çözümünü de ancak enternasyonal planda, dünya devriminin gelişme seyri içinde bulabilir.

31) Kapitalizmin yarattığı iktisadi ve kültürel temeller üzerinde, ondan daha ileri bir uygarlık olarak sosyalizm, gerçek sonuçlarına ancak evrensel bir çerçevede ulaşabilir. Sosyalizme geçişin öncelikle en zayıf halkalarda gündeme gelmesi, bu gerçeği değiştirmez. Tarihin ilerleme diyalektiğinden doğan bu durum, yalnızca, evrensel çerçevesini bulana kadar, tek tek ülkelerdeki sosyalist kuruluş süreçlerinin bir dizi sorunla karşılaşacağını gösterir.

32) Bu sorunlara uygun çözümler bulmak zorunluluğu ile, ulusal çerçeveyi amaçlaştıran "ulusal sosyalizm" anlayışı temelden farklıdır. Sosyalizme geçiş sorunuyla öncelikle yüzyüze kalan ülke proletaryası, kazanımlarını kalıcılaştırmak istiyorsa, kendi devriminin kaderini hiçbir biçimde uluslararası devrimin kaderinden koparmamalıdır.

33) Sosyalizm işçi sınıfı önderliğinde birleşmiş geniş emekçi kitlelerin bilinçli eyleminin ürünüdür. Asıl anlamını emekçi insanın özgürleşmesinde, üretim ve yönetim işlerine egemen olmasında bulur. Proletarya demokrasisi bunun aracı ve güvencesidir. İsterse geçmişte en devrimci geleneklerin yaratıcısı ve mirasçısı olsun, eğer sosyalist bir iktidar, bu iktidarın yöneticisi olan parti, emekçi yığınların sürekli ve etkin bir politik yaşamına dayanmıyorsa, iktidar olma gücünü bizzat bu kaynaktan almıyorsa, zaman içinde devrimci idealizmini yitirecek, bozulup yozlaşacaktır. Yığınların sınırlanmamış canlı ve etkin politik-kültürel yaşamı, buna karşı biricik gerçek güvencedir.

34) Sosyalizmi kurmaya ve komünizme ulaşmaya yetenekli tek güç işçi sınıfıdır. Proletarya diktatörlüğü, en küçük birimlerden merkezi iktidarın doruklarına kadar bu sınıfın iktidara egemenliği ve topluma önderliği anlamına gelir. Parti sınıfın kendisi değil, küçük bir azınlığıdır. Tarihsel misyonu, işçi sınıfının tarihsel misyonunu devralmak değil, bunun gerçekleşmesine önderlik etmektir. Sınıfı sürekli bir biçimde kendi düzeyine yükseltmek, böylece kendini de tarihsel olarak adım adım gereksizleştirmektir.

35) Sosyalizm deneyimleri, işçi sınıfının eski düzeni yıkma yeteneği ile yeni toplumun kuruluşuna önderlik etme yeterliliği arasında belirli bir mesafe olduğunu ve bunun ortaya bir dizi sorun çıkardığını göstermektedir. İşçi sınıfının yeni toplumun kuruluşunun önder ve egemen gücü haline gelebilmesi, bunun gerektirdiği politik ve kültürel düzeye ulaşabilmesi için en azami çabayı harcamak, proletarya partisinin vazgeçilmez görevidir.

36) Alt ve üst evrelerden oluşan kapitalizmden komünizme geçiş, bütünsel ve dinamik bir tarihsel süreçtir. Sosyalizm, bağımsız bir toplum düzeni değil, kapitalizm ile komünizm arasında, birinden diğerine sürekli devrimci dönüşümleri içeren dinamik bir geçiş sürecidir. Proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürekliliği zorunluluğu buradan gelir. Bu, salt iktisadi değil, köklü ideolojik ve kültürel dönüşümleri de içeren, işçi sınıfı ve emekçilerin politik aktivitelerini bu doğrultuda döne döne açığa çıkaran devrimci bir süreçtir.

37) Uzlaşmaz sımf çelişkilerine kaynaklık eden sömürücü sınıflar tasfiye edilmiş olsalar bile, proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar, sınıf çelişmeleri, dolayısıyla farklı biçimlere bürünmüş şekliyle sınıf mücadelesi varlığını sürdürür. Açıkça mevzilenmiş sınıflar arasında geçen mücadeleden çok daha zor ve karmaşık olan bu mücadele, ekonomiden ideolojiye ve kültüre kadar tüm cephelerde sürdürülmek zorundadır. Yalnızca kapitalist sınıfın kalıntılarını değil, parti ve devlet aygıtı içinde türemesi muhtemel yeni burjuvaziyi de hedef almalıdır.

38) Sınıfları yoketmek, işçi sınıfı ile köylülük, kafa emeği ile kol emeği, yönetenler ile yönetilenler/üretenler arasındaki tüm sınıfsal farklılıkları gidermeyi gerektirir. Bu başarılamadığı sürece, meta ekonomisi ve değer yasası, bu farklılıklar çerçevesinde varlığını sürdürür. Bölüşüm ilişkilerine "burjuva hakkı" ilkesi hükmetmeye devam eder. Bu, sınıf farklılıklarının güçlenmesi, dolayısıyla kapitalizmin ve burjuvazinin yeniden oluşumu için kuvvetli bir zeminin de varlığı demektir. Sosyalist inşanın ilerleyişi ve komünizme ulaşma süreci, bütün bu zeminin kurutulması sürecidir.

39) Dışarda emperyalist sistem ve içerde sınıf farklılıklarını yeniden üretmeye açık üretim ve bölüşüm ilişkileri varolduğu sürece, geriye dönüş tehlikesi vardır. Devrimin sürekliliği ve dünya devrimi perspektifi, kesin zafer için belirleyici önemdedir.

40) Üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesi, toplumsal mülkiyete geçiş için yalnızca bir ilk tarihi adımdır. Gerçek toplumsal mülkiyete geçiş, özgür üreticilerin üretim araçlarıyla tam olarak birleşmesini, üretim süreci üzerinde tam egemenliğini gerektirir. Bu süreç, yöneten-yönetilen ayrımının silinmesi, devletin sönümlenmesi süreciyle elele gider.

41) Sosyalizmi devlet mülkiyeti ve planlı ekonomi temeli üzerinde bir iktisadi kuruluşa indirgemek, sosyalizmin özünden sapmaktır. Asıl canalıcı sorun olan emekçi insanın özgürleşmesini, tüm toplumsal yaşam alanlarına etkin katılımını küçümsemek ya da tümden bir yana bırakmaktır. Bu beraberinde sosyalist iktidarın da çarpık kavranışını getirir. Devlet mülkiyeti toplumsal mülkiyetle, güçlü sosyalist iktidar güçlü bir devlet aygıtıyla özdeş tutulur. "Proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmak" adı altında bürokratik aygıtlar güçlendirilir.

42) Bu bürokratik deformasyon süreci, işçi sınıfını ve çalışan yığınları politik yaşamın dışına iterken, iktisadi ve sosyal ayrıcalıklarla donanmış ve siyasal yönetim tekeline sahip bir yöneticiler kastını önplana çıkarır. Bu türden bir küçük-burjuva kast,

'50'li yıllarda Sovyetler Birliği'nde, kendi ayrıcalıklı konumunu bir ideoloji ve program düzeyine çıkarmayı, partiye ve iktidara hakim kılmayı başardı. Revizyonist yozlaşma ve kapitalist restorasyonun yolunu açtı.

43) Sosyalizmin deneyimlerine başlıca unsurları yukarıda sıralanmış bir teorik çerçevede bakan TKİP, bu deneyimleri geleceğe yönelik olarak kavrama çabasını sürdürür. Bunu, tutucu-dogmatik ya da liberal-inkarcı eğilimlere karşı mücadeleyle birleştirir.

II. Bölüm

V
Türkiye Devrimi

Türkiye, emperyalist-kapitalist dünya sisteminin bağımlı ülkeler kategorisinde yeralan, orta düzeyde gelişmiş kapitalist bir ülkedir. Emek-sermaye çelişkisi, tüm toplumsal çelişki ve çatışmaları belirleyen ana eksendir.

Sermaye iktidarı; sırtını emperyalizme dayamış işbirlikçi tekelci burjuvazi şahsında, burjuvazinin tüm kesimlerinin ortak sınıf çıkarlarını temsilcisidir. Büyük burjuvaziye binlerce çıkar bağı ile bağlı kent ve kır orta burjuvazisi, karşı-devrimci bir tabakadır. Orta burjuvazinin kent ve kır emekçileri üzerindeki ideolojik, politik ve kültürel etkisini kırmak, devrimin başarısının temel bir koşuludur.

Türkiye'yi karakterize eden temel iktisadi, toplumsal ve siyasal gerçeklerden hareket eden TKİP, toplumumuzun proletarya devrimi tarihi adımı ile karşı karşıya bulunduğunu saptar. Proletarya devrimi, sermaye egemenliğine son vererek sosyalizme geçişi sağlayacaktır. Tarihsel olarak çözümlenmemiş demokratik sorunları kesin ve kalıcı bir çözüme bağlayacaktır.

Proletarya devriminin zaferi, yalnızca işçi sınıfı, kent ve kır yoksulları için değil, sermayenin tahakkümü altında acı çeken ve günbegün yıkıma uğrayan kentin ve kırın ezilen köylü ve zanaatçı küçük-burjuva katmanları için de tek kurtuluş yoludur.

Kentin ve kırın yarı-proleter ve yoksul yığınlarını kendi önderliği altında birleştirecek olan işçi sınıfı, küçük-burjuva katmanları da mümkün mertebe kendine bağlayarak, üst kesimlerini ise en azından tarafsızlaştırarak, burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkacak, emperyalist kölelik zincirini kıracak, proletarya devrimini zafere ulaştıracaktır.

Bu devrimin zaferiyle birlikte, ilk adımda alınacak önlemlerin başlıcaları şunlar olacaktır:

A- Siyasal alanda

1) Burjuva devlet aygıtı parçalanacak; burjuva sınıf egemenliğinin araçları olan ordu, polis, bürokrasi, parlamento ve tüm öteki kurumlar ezilip dağıtılacaktır.

2) İktidar her alanda ve her düzeyde, proleter ve emekçi kitlelerin tarihsel inisiyatifinin ürünü olan ve topyekûn ayaklanmayı gerçekleştiren devrimci işçi, kent

emekçisi ve yoksul köylü meclislerine geçecektir. Proletarya önderliği ve yönetimi altında birleşen devrimci meclislerin her düzeydeki iktidarı, proletarya diktatörlüğünün somutlanmış biçimidir.

3) Devrilen sınıfların tüm mensupları silahsızlandırılacaktır. Eski düzeni geriye getirmeye yönelik her türlü girişim kararlılıkla ezilecektir. Devrimin genel savunması, silahlanmış işçiler ile yarı-proleter kent ve kır emekçilerinin elinde bulunacaktır. Bütün silah ve cephane depolarıyla birlikte tüm silah fabrikaları da, işçi meclislerinin yönetimine geçecektir.

4) Emperyalizme köleliğe her alanda son verilecektir. Emperyalistlere tanınmış her türlü ayrıcalık kaldırılacak, açık-gizli tüm kölelik antlaşmaları geçersiz ilan edilecek, emperyalist askeri üs ve tesislere el konulacaktır. Emperyalistlerin devrimi boğmaya yönelik tüm girişimleri, işçilerin ve emekçilerin topyekûn seferberliğiyle püskürtülecektir.

5) Emekçi kitlelere tüm temel özgürlükler derhal ve eksiksiz olarak tanınacaktır. Bu özgürlüklerin genel planda ilanıyla yetinilmeyecek, emekçiler tarafından fiilen kullanılabilmeleri için gerekli tüm önlemler alınacaktır.

6) Yasama ile yürütmeyi birleştirecek olan proletaryanın devrimci iktidarı, yönetim aygıtını kitlelere yakınlaştırmak ve onlarla kaynaştırmak, her emekçinin yönetim işlerine katılımını sağlamak için azami çaba harcayacaktır. Bu, kitlelerin sosyalizmin inşasına ve bütün iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel sorunların çözümüne sürekli ve etkin biçimde katılabilmesinin güvencesidir.

7) Tüm temsilci ve görevliler seçimle işbaşına gelecek, kendilerini sürekli olarak denetlemekle yükümlü seçmenlerinin çoğunluğu tarafından görevden alınabileceklerdir. Temsilci ve görevlilerin ücreti, kalifiye bir işçinin ortalama ücretini geçemez.

8) Merkezi iktidarın saptadığı genel esaslar çerçevesinde, kapsamlı bir yerel özyönetim uygulanacaktır. Tüm yerel yöneticiler yöre halkı tarafından seçilecek ve görevden alınabilecektir.

9) Eski düzenin çürümüş yargı sistemi tümden tasfiye edilecektir. Yargı yetkisi üyeleri işçiler ve emekçiler tarafından seçilen halk mahkemelerine geçecektir. Proleter ve emekçi kitlelerin jüri sistemi yoluyla yargı görevlerine yaygın ve etkin katılımı teşvik edilecektir.

10) Proletaryanın devrimci iktidarı, proletarya enternasyonalizminin ilkelerine pratikte tam bir sadakat gösterecektir. Kendini amaçlaştırmayı, geleceğini dünya devriminin geleceğinden koparmayı, enternasyonalizm davasına ihanet sayacaktır. Dünyanın dört bir yanındaki devrim ve sosyalizm mücadeleleri maddi ve manevi olarak her yolla etkin biçimde desteklenecektir.

11) Uluslararası ilişkilerde her türlü gizli diplomasiye son verilecektir. Dış politikada emekçilere ve tüm dünya halklarına karşı açıklık ilkesi uygulanacaktır.

B- Ekonomik alanda

Siyasal iktidarı ele geçiren proletaryanın iktisadi planda ilk işi, büyük burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin derhal mülksüzleştirilmesidir. Tekelci mülkiyet ilişkilerine vurulacak bu ilk darbe, burjuvaziyi bir bütün olarak mülksüzleştirmenin yalnızca bir başlangıç adımıdır. Zafere ulaşmış proletarya bu başlangıç adımı çerçevesinde başlıca şu önlemleri alır:

1) Emperyalistlere ve büyük burjuvaziye ait bütün büyük kapitalist işletmelere (fabrikalara, madenlere, elektrik santrallerine, tüm ulaşım ve iletişim ağına, medya kuruluşlarına, tarımsal işletmelere) tazminatsız olarak el konularak kamulaştırılır.

2) Bütün bankalara, bankerlik kuruluşlarına ve sigorta şirketlerine (tüm sermaye, tahvil, mevduat ve altın stoklarıyla birlikte) el konularak kamulaştırılır. Bankacılık sistemi tek bir ulusal bankada merkezileştirilir.

3) Toptan ticaret ağı ve büyük satış mağazaları kamulaştırılır. Dış ticaret proletarya iktidarının tekeli altına alınır.

4) El konulan tüm sınai, mali ve ticari kuruluşlar, ulaşım ve iletişim ağı, her düzeyde devrimci işçi meclislerinin yönetimi ve denetimi altına girer. Tüm üretim ve dağıtım faaliyeti, bu kuruluşlardaki işçiler ve çalışanlar tarafından denetlenir ve yönetilir.

5) Büyük emlak sahiplerinin mülklerine, tüm büyük binalara, saraylara, köşklere, konaklara, misafirhanelere ve tüm öteki lüks konutlara el konulur. El konulan büyük binalar, toplantı ve konferans salonları yerel işçi örgütlerine devredilir.

6) Ormanlar, göller, akarsular, içme suyu kaynakları ve tüm öteki doğal zenginlikler kamu malıdır. Bu zenginliklerin doğal park, gezi, eğlence ve dinlenme tesisleri olarak tüm toplumun hizmetine sunulması için gerekli önlemler alınır.

7) Ekonomi, halkın temel ihtiyaçlarını ve refahını esas alan, emekçilerin katılımı ve denetimine dayanan demokratik planlamayla yeniden örgütlenir. Lüks tüketime yönelik üretim tasfiye edilir.

8) Derhal 6 saatlik işgünü uygulanır. Ekonomik gelişmeye ve emek üretkenliğindeki artışa bağlı olarak bu süre giderek daha da kısaltılır. Çalışamaz durumda olan kesimler dışındaki herkes için genel çalışma yükümlülüğü uygulanır.

9) Kamu fonlarından parasız olarak karşılanacak olan temel hizmetler (eğitim, sağlık, konut, ulaşım vb.) dışında, sosyalist kuruluşun ilk aşamasında "herkese çalışmasına göre" ilkesi uygulanır. Emek üretkenliği, dolayısıyla zenginlik artırılarak, parasız hizmetler çoğaltılır. Böylece "herkese ihtiyacına göre" ilkesinin etkinlik alanı günden güne genişletilir.

10) İlk elden kamulaştırılamayan orta ölçekli işletmeler proletarya iktidarı ve bu işletmelerde çalışan işçiler tarafından sıkı bir denetim altına alınır. Bu işletmeler üzerindeki özel mülkiyet hakkı gitgide sınırlandırılır, zamanla tümden tasfiye edilir.

11) Köylü ve zanaatçı işletmelerinin kooperatifleşmesi, daha ileri kollektif örgütlenmeler içinde birleşmesi her yolla teşvik edilir. Bu doğrultuda zorlama yoluna gidilemez, gönüllük ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalınır.

C. Toplumsal sorunlar alanında

1) Kadının kurtuluşu: Toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için kararlı ve sistematik bir mücadele yürütülür. Eski toplumdan miras fiili eşitsizliklerin giderilmesi için her alanda kadın lehine ayrımcılık gözetilir.

Analık toplumsal bir işlevdir, kadının bundan doğan tüm hakları tanınır. Eski düzende kadını köleleştiren çocuk bakımı ve ev işleri toplumsal kurumlaşmalar yoluyla çözülür.

TKİP, kadının tarihsel ezilmişliğinin yarattığı fiili eşitsizliklerin tüm izleriyle silinmesinin yeni toplumun inşası ve yeni insanın biçimlenmesi eşliğinde uzun bir tarihi döneme yayılacağının bilincindedir. Bu bilinçle, kadını köleleştiren ve aşağılayan ideoloji ve geleneklere karşı sistematik bir mücadele yürütür.

2) Eğitim: Proletaryanın devrimci iktidarı altında eğitim, emekçileri özgürleştirmeye, sosyalizmin inşasına etkin biçimde yöneltmeye ve sınıfların ortadan kaldırılmasına hizmet eder. Materyalist dünya görüşüne, komünizmin ilke ve değerlerine dayalı, bilimsel, demokratik ve laik bir eğitim politikası izlenir.

- Eğitim her düzeyde parasızdır. Tüm eğitim araç ve gereçleri kamu fonlarından karşılanır.
- 17 yaşına kadar zorunlu genel ve politeknik eğitim. Eğitim üretici çalışma ile birleştirilir.
- Çocukları okul hayatına hazırlayıcı bir kurumlar şebekesi (kreşler, çocuk bakım ve eğitim yuvaları vb.) oluşturulur.
- Tüm işçilerin, kent ve kır emekçilerinin yararlanabileceği yaygın bir okul dışı eğitim-öğretim kurumları şebekesi (kütüphaneler, halk evleri, okuma odaları, emekçi üniversiteleri, meslek okulları, kurslar, konferanslar, tiyatro ve sinemalar vb.) örgütlenir.

3) Kültür: TKİP, kültür ve sanatı komünizmi kuracak yeni kuşakların yetiştirilmesinin temel bir aracı olarak görür. İnsanlığın ilerici, demokratik ve sosyalist kültür mirasını sahiplenir ve toplumun hizmetine sunar.

Kültür ve sanatın dar bir elitin işi olmaktan çıkarılıp, kitlelerin olağan toplumsal etkinliği haline gelebilmesine yönelik önlemler alınır. Kültür ve sanat atölyeleri tüm eğitim, üretim ve yerleşim birimlerine yaygınlaştırılır.

Bütün kültür ve sanat ürünleri kamusal zenginlik olarak tüm topluma sunulur. Tarihten miras kalan tüm tarihi ve kültürel zenginlikler titizlikle korunur, topluma sunulur ve gelecek kuşaklara aktarılılır.

4) Konut ve kentleşme: Burjuvaziye ait kamulaştırılmış konutlar işçilerin ve emekçilerin kullanımına sunulur. Herkese ihtiyaca uygun sağlıklı ve güvenli konut sağlanır. Kira ödemeleri (elektrik, su ve ısınma gibi temel ihtiyaçlar da dahil) en aza indirilir ve zamanla kaldırılır.

Konut yapım projelerinde dengeli ve sağlıklı bir kent yaşamı ihtiyacı özenle gözetilir. Kentleşme kırsal kesime doğru yaygınlaştırılır. Eski düzenden miras kentsel

yığılmalar planlı bir müdahale ile giderilir. Toplu taşımaya dayalı ücretsiz kent içi ulaşım esas alınır.

5) Sağlık: Kamulaştırılmış tüm sağlık kuruluşları yerel işçi ve emekçi meclislerine devredilir. Toplumun tüm bireyleri için parasız sağlık hizmeti ve ilaç sağlanır. Geniş çaplı bir kamu sağlığı ağı kurulur. Koruyucu hekimlik hizmetleri yaygınlaştırılır.

Başta uyuşturucu bağımlılığı ve alkolizm olmak üzere eski düzenden miras toplumsal hastalıklara ve alışkanlıklara karşı toplum düzeyinde sistematik mücadele yürütülür.

Sanayileşme ve kentleşme insan sağlığı ve çevre koruması gözetilerek planlanır.

Halkın ruhsal ve bedensel sağlığını amaçlayan, dostluğu ve dayanışmayı güçlendiren kitle sporu teşvik edilir. Her türden spor tesisi tüm üretim ve yaşam alanlarına yaygınlaştırılır.

6) Yardıma muhtaç kesimler: Yaşlılar, engelliler, kimsesiz çocuklar ve yardıma muhtaç öteki kesimler proletaryanın devrimci iktidarınca korunur. Ekonomik, sosyal ve kültürel tüm ihtiyaçları kamu fonlarından karşılanır. Engellilerin kendi yetenekleri ölçüsünde üretime ve toplum hayatına her alanda katılmaları için gerekli tüm önlemler alınır.

7) Çevrenin korunması: Çevre sağlığını gözeten bir üretim, kentleşme, enerji ve ulaşım politikası izlenir. Bu, toplum sağlığının vazgeçilmez koşulu sayılır. Kapitalizmden miras çevre tahribatının giderilmesi, doğal çevrenin, toprağın, suyun ve havanın korunması için köklü önlemler alınır.

8) Proleter adalet: Cezalandırma anlayışı ve sistemi, suçluyu eğitme ve yeniden topluma kazandırma temel amacına dayandırılır, buna ilişkin önlemlerden oluşur. Cezaevleri bu amaca uygun eğitim kurumları olarak yapılandırılır. Mahkumlara çok yönlü üretici etkinliklerde bulunma olanağı sağlanır. Eğitilen mahkumlar ceza sürelerine bakılmaksızın serbest bırakılır.

Bir ceza yöntemi olarak sosyal eleştiri etkin biçimde kullanılır, teşvik edilir.

Savunma hakkı tam güvencededir. Gözaltında ya da cezaevlerinde kişilere fiziki ve manevi baskı yapılamaz. İşkence insanlık suçudur, ağır biçimde cezalandırılır.

9) Din: Dini her yurttaşın özel sorunu kabul eden TKİP, dinsel önyargılara karşı mücadeleyi geniş kitlelerin devrimci kültürel dönüşümü ve özgürleşmesinin zorunlu bir gereği olarak ele alır. Bu mücadelede büyük bir kararlılık, fakat aynı zamanda sabır ve dikkat gösterir. Baskı ve sömürüye dayalı eski düzenin kalıntılarının tasfiyesi ile kitleler arasında kök salmış dinsel önyargıların kökünün kazınması arasındaki kopmaz bağı görerek ve gözeterek hareket eder.

10) Kızıl Ordu: Devrimi savunmanın temel bir güvencesi olarak, işçi sınıfı ve yarı-proleter kitlelerin kadın-erkek bütün mensupları, sürekli bir biçimde askeri eğitimden geçirilir.

Proleter ve yarı-proleter milislerin yanısıra, devrimin savunulmasında kendine özgü geçici bir rol üstlenecek olan Kızıl Ordu, sınıf ilkelerine dayanır. Oluşumunda kadın-erkek ayrımı gözetilmez. Emekçilerle ve üretim birimleriyle, sendikalar ve emekçi

örgütleriyle yakın ilişki ve işbirliği içinde olacak tarzda örgütlenir. Kızıl Ordu mensupları üretim işlerine katılırlar. Kışla hayatı minimum seviyede tutulur. Kızıl Ordu'da disiplin, sınıf bilincine ve dayanışmasına, demokratik ilişkilere ve yoldaşça değerlere dayandırılır, rütbe kullanılmaz.

Hedef, sınıfların ortadan kaldırılmasına paralel olarak, ordunun tüm halkı kapsayan sosyalist bir milise dönüştürülmesi ve devletin sönümlemesi süreci içinde tümden gereksizleşmesidir.

D- Tarım ve köylü sorunu

1) Türkiye'de kapitalist ilişkilerin egemenliği kırsal alanı da kapsamaktadır. Yarı-feodal kalıntılar, özellikle Kürdistan'da, kapitalist ilişkilere bağlanmış biçimde varlığını sürdürmektedir. Kapitalist sömürü ve soygun mekanizmalarının kıskacı içinde yaşam mücadelesi veren küçük ölçekli tarımsal işletmenin nispi yaygınlığı, Türkiye tarımının belirgin özelliklerinden biridir.

2) Küçük üretici köylülük, yerli ve yabancı tekeller, büyük toprak sahipleri, bankalar, tüccar ve tefeciler, ve nihayet kapitalist sınıfın tümü adına devlet tarafından, sistematik biçimde sömürülmektedir. Küçük toprak parçası, yetersiz ve ilkel üretim araçları, kıt ve elverişsiz para ve kredi kaynakları ile birleşen bu ağır ve çok yönlü sömürü, bu emekçi köylü katmanını günden güne yoksullaştırmakta ve yıkıma sürüklemektedir. Kırların emekçi yığınlarını sermayenin sömürü ve köleliğinden, ancak proletarya devrimi kurtarabilir.

3) Tarım proletaryası, yarı-proleter köylüler ve küçük köylülerden oluşan geniş kırsal emekçiler kitlesinin desteği alınmaksızın proleter devrimin zaferinin düşünülemeyeceğinin bilincinde olan TKİP, bu katmanlar içinde sistematik bir faaliyet yürütür. Sermayenin baskı ve sömürüsüne karşı mücadelelerine önderlik eder.

4) TKİP kırsal çalışmasında tarım proletaryasına dayanır. Onu öteki kırsal emekçi katmanlardan bağımsız olarak örgütlemeyi ilkesel önemde görür.

5) Başta tarım proletaryası ve yarı-proleterler olmak üzere kır emekçilerinin desteğini almaya ve orta köylülüğün üst tabakalarını tarafsızlaştırmaya çalışan TKİP, devrimin zaferiyle birlikte tarım alanında aşağıdaki istemleri ve önlemleri gerçekleştirir:

a) Tüm büyük ölçekli toprakların ulusallaştırılması. Toprağın alım-satımı ve başkasına devrinin yasaklanması. Topraksız ve az topraklı köylülerin toprak ihtiyacının karşılanması.

b) Kırsal alanda ortaçağ artığı her türlü feodal kalıntının ve tefeciliğin tasfiyesi. Yarı-feodal sömürü ilişkilerine konu olan tüm toprakların, devrimci köylü komiteleri aracılığıyla, bunları işleyen köylülere dağıtılması.

c) Köylülüğün devlete, bankalara, tekellere, toprak sahiplerine, tefeci ve tüccarlara olan her türlü borç yükünün geçersiz sayılması. Tüm ipoteklerin kaldırılması.

d) Tüm büyük kapitalist tarım işletmelerinin her türlü canlı ve cansız demirbaşlarıyla birlikte kamulaştırılması. Bunların tarımda sosyalist ekonominin ilk dayanakları olarak proletarya iktidarı organlarının ve işletmelerdeki işçi meclislerinin yönetimine devredilmesi.

e) Tarımın ve hayvancılığın geliştirilmesi ve modernleştirilmesi için sistematik çaba.

İşlenmeyen toprakların tarıma açılması, toprağın islahı için sistematik önlemler.

f) Tarımsal komünlerin teşviki. Köylülüğün kooperatifleşmesi için eğitim, ikna, teşvik, kredi, tarımsal araç-gereç ve girdi yardımı.

g) Kapitalizmin biribirinden ayırdığı ve karşıtlık için soktuğu tarım ile sanayinin ileri bir düzeyde yeniden birliğini kurmayı hedefleyen bir tarım politikası.

E- Ulusal sorun

1-) Bugünkü düzen altında Kürt ulusunun temel ulusal hakları inkar edilmekte, Kürtler ve tüm azınlık milliyetler (Araplar, Ermeniler, Rumlar, Lazlar, Çerkezler, Gürcüler vb.) sistematik olarak ulusal baskı altında tutulmaktadır. Türk burjuvazisinin Kürdistan üzerindeki köleci egemenliği içte Kürt burjuva-feodal sınıflara, dışta emperyalizme dayanmaktadır. Bu, ulusal özgürlük sorununu Kürt köylülüğünün özgürleşmesi sorununa bağlamakta ve ona anti-emperyalist bir karakter kazandırmaktadır.

2) Ulusal baskı ve eşitsizliğin sınıfsal baskı ve eşitsizliğin bir yansıması olduğunu gözönünde bulunduran TKİP, ulusal sorunun köklü ve kalıcı çözümünün ancak proletarya devrimi tabanında olanaklı olduğu gerçeğine dayanır. Proletarya devrimi programının bir parçası olarak, aşağıdaki istemler uğruna bugünden kararlılıkla mücadele eder ve iktidara gelir gelmez bunları derhal gerçekleştirir:

a- Her türlü ulusal baskı, eşitsizlik ve ayrıcalığın ortadan kaldırılması.

b- Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkı.

c- Tüm dillerin tam hak eşitliği. Zorunlu devlet dilinin kaldırılması. Herkese kendi anadilinde eğitim hakkı.

d- Tüm azınlık milliyetlere kendi dillerini ve kültürlerini kullanma, koruma ve geliştirme olanağı.

3) TKİP, mevcut devletin sınırları içindeki tüm uluslardan işçilerin her alanda ve düzeyde devrimci sınıfsal birliği ve örgütlenmesi için çalışır. Türk, Kürt ve tüm azınlık milliyetlerden emekçilerin birleşik devrimci mücadelesini savunur, örgütler ve yönetir. Ezen ulus şovenizmine olduğu kadar ezilen ulus dargörüşlülüğüne ve milliyetçiliğine karşı da sistematik bir mücadele yürütür. Tüm öteki koşullar eşit olmak kaydıyla, ulusların özgür ve gönüllü birliğini savunur.

4) Proletarya iktidarı, ulusların özgürlüğünü ve tam hak eşitliğini tanımak ve gerçekleştirmekle yetinmez; kapitalizmden miras çok yönlü fiili eşitsizliklerin giderilmesi için sistematik bir çaba harcar.

VI
Acil demokratik ve sosyal istemler

Siyasal iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesini stratejik devrimci görev sayan TKİP, bu temel hedefe sıkı sıkıya bağlı olarak, kitlelerin acil demokratik ve sosyal istemleri uğruna kararlılıkla mücadele eder. Proleter ve emekçi yığınları bu mücadele içinde etkilemeye, kendi özdeneyimleri temelinde eğiterek devrim mücadelesine kazanmaya çalışır. Demokrasi sorununun çözümünü proletarya devriminin bir parçası olarak ele alan TKİP, burjuvazinin devrilmesi mücadelesinde, bütün demokratik kurum

ve özlemlerden etkin bir biçimde yararlanır.

Bu bakışaçısı çerçevesinde, başlıcaları aşağıda sıralanmış bir dizi acil demokratik ve sosyal istem ileri sürer:

A)

- Sınırsız söz, basın, örgütlenme, gösteri ve toplanma özgürlüğü.
- Sıkıyönetim, Olağanüstü Hal, Anti-terör, İller İdaresi vb. tüm faşist yasaların iptali.
- Açık-gizli tüm faşist-militarist örgütlenmelerin dağıtılması. (Kontr-gerilla, Özel Kuvvetler, MİT, JİTEM, Siyasi polis, Jandarma, Köy koruculuğu vb.)
- MGK, Kriz Yönetim Merkezi, DGM'ler ve askeri yargının feshi.
- İşkenceye son, tüm siyasal tutuklulara özgürlük.
- Tüm çalışanlar için grevli ve toplusözleşmeli sendika hakkı. Sınırsız grev ve genel grev hakkı. Lokavtın yasaklanması.

B)

- Emperyalistlerle açık-gizli tüm antlaşmaların iptali.
- NATO, AB, AGİT vb. emperyalist kuruluşlarla tüm ilişkilerin kesilmesi.
- Türkiye'deki tüm askeri üs ve tesislere el konulması.
- İMF, Dünya Bankası vb. emperyalist mali kuruluşlarla kölece ilişkilere son.
- Dış borç ödemeleri durdurulsun. Tüm dış borçlar geçersiz sayılsın.
- Kıbrıs'ta işgale son.

C)

- Herkese iş, tüm çalışanlara işgüvencesi.
- Herkese sağlığa ve ihtiyaca uygun ucuz konut.
- Herkese parasız sağlık hizmeti.
- Her düzeyde parasız eğitim. 17 yaşına kadar zorunlu eğitim. Bilimsel, demokratik ve laik eğitim. Özerk-demokratik üniversite.
- Tüm çalışanlar için genel sigorta (işsizlik, sağlık, kaza, yaşlılık vb.). Sigorta primlerinin devlet ve işveren tarafından ödenmesi. Sosyal sigorta kurumlarında işçi ve emekçi denetimi.
- Bedensel ve zihinsel engellilere, yaşlılara, kimsesiz ve yetim çocuklara bakım ve yardım.
- Her türlü dolaylı verginin kaldırılması. Artan oranlı gelir ve servet vergisi.

D)

- Toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği.
- İnanç ve vicdan özgürlüğü.
- Din ve devlet işlerinin tam olarak ayrılması. Diyanet'in dağıtılması. Devletin dinsel kurumlara her türlü yardımına son. Gericilik yuvası tarikat ve cemaatlerin dağıtılması. Mezhepsel ayrıcalıklara ve baskılara son.
- Bilim, sanat ve kültür üzerindeki her türlü gerici baskı, sansür ve kısıtlamaya son.
- Çevre tahribatına son. Doğal, tarihi ve kültürel çevrenin korunması.
- Kitle sporunun teşviki için önlemler.

VII
Emeğin korunması

TKİP, işçi sınıfının fiziki ve moral yozlaşmadan korunması, kendi kurtuluşu uğruna verdiği mücadelede savaşma gücü ve yeteneğinin yükseltilmesi için, ayrıca şu istemler uğruna mücadele eder:

1) 7 saatlik işgünü, 35 saatlik çalışma haftası. Sağlığa zararlı ve tehlikeli işlerde azami 5 saatlik işgünü.

2) Kesintisiz iki günlük hafta tatili. 6 haftalık yıllık ücretli izin.

3) İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret.

4) Eşit işe eşit ücret.

5) Her türlü fazla mesainin yasaklanması.

6) Teknik nedenlerle ya da toplumsal hizmetlerin gerektirdiği zorunlu durumlar dışında, gece çalışmasının (22.00-06.00 arası) yasaklanması. Zorunlu gece çalışmasında 4 saatlik işgünü ve artı ödeme.

7) Kadın işçilerin kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalıştırılması yasağı. Doğumdan önce ve sonra 3'er aylık ücretli izin, tıbbi bakım ve yardım. Kadınların çalıştığı tüm işyerlerinde kreş ve emzirme odaları.

8) 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmasının yasaklanması. 14-18 yaş arası çocuklar için maddi üretimin genel ve mesleki eğitimle birleştirilmesi. 16-18 yaş arası için 4 saatlik, 14-16 yaş arası için 3 saatlik işgünü.

9) Ortaçağdan kalma bir yarı-feodal uygulama olan çıraklığın tasfiyesi.

10) İş güvenliğine ve sağlıklı çalışma ortamına ilişkin teknik ve sıhhi düzenleme ve önlemler. Bunun işyeri temsilciler kurulu ve sendikalar tarafından sürekli denetimi. İşçi temsilcilerinin yönetiminde, teknik ve sağlık uzmanlarından oluşan iş müfettişliği.

11) Esnek üretim, prim, parça başı, akord vb. çalışma sistemlerinin ve taşeronlaştırmanın yasaklanması.

12) İş yasasında tarım işçileri aleyhine olan tüm hükümlerin kaldırılması.

VIII
Stratejik ve taktik ilkeler

1) Devrimin zaferi ve sosyalizmin kuruluşu, işçi sınıfı önderliğinde birleşmiş emekçi kitlelerin tarihi eyleminin ürün olabilir ancak. Bunun bilincinde olan TKİP, devrimci kitle çizgisi izler ve devrimci kitle şiddetini esas alır. Kitle eyleminin her biçimine önderlik eder. Kitleleri bu mücadeleler içerisinde kendi özdeneyimleriyle eğitmeye, devrim hedefine kazanmaya çalışır.

2) TKİP, mücadele biçimlerini somut tarihsel duruma bağlı olarak ele alır. Kitle hareketinin gelişme seyrini dikkatle izleyerek, döneme uygun mücadele biçimlerini buradan bulup çıkarır, genelleştirir, örgütler ve bilinçli bir ifade kazandırır. Hiçbir

mücadele biçimini mutlaklaştırmaz. Şiddete dayalı ve barışçı, yasadışı ve yasal, parlamento dışı ve parlamenter tüm mücadele araç ve yöntemlerini, koşullara ve kitle hareketinin gelişme düzeyine uygun olarak kullanır.

3) Proletarya devrimi ve sosyalizm için verilen kavganın dünya tarihinin gördüğü en zorlu içsavaş olduğunun bilincinde olan TKİP, işçi sınıfı ve emekçileri bu tayin edici mücadeleye bugünden hazırlamak için sistematik bir çaba harcar.

4) Sendikalar işçi sınıfının sermayeye karşı hergünkü mücadelesini yürüttüğü ve kendini disipline ettiği sınıf örgütleridir. Fakat geniş ayrıcalıklarla donatılmış sendika bürokrasisi tarafından bu işlevlerinden büyük ölçüde uzaklaştırılmışlardır. TKİP, sermaye sınıfının bir parçası haline gelen ve işçi sınıfı hareketi içerisinde sermayenin ajanı rolünü üstlenen bu ihanet şebekesine karşı sistematik bir mücadele yürütür. Sendikaları devrimcileştirmeyi işçi sınıfını devrimcileştirme sürecinin temel bir boyutu olarak ele alır.

5) TKİP, kurulu burjuva toplumsal-siyasal düzene karşı mücadele eden her devrimci hareketi destekler. Devrim davası için savaşan ve sosyalizme samimiyetle inanan herkesi bu programda ifadesini bulan ilke ve amaçlar etrafında birleştirmeye çalışır. Proletaryanın devrimci dünya görüşünü bozup çarpıtan, eylemini saptırıp yozlaştıran her türlü sol maskeli burjuva ve küçük-burjuva oportünist akıma karşı kararlılıkla mücadele eder.

***

TKİP, dünyada ve Türkiye'de başarı ve yenilgilerle dolu zengin bir devrimci tarihin mirasçısıdır. Bu program, Marks ve Engels tarafından temelleri atılan ve Lenin tarafından geliştirilen bilimsel sosyalizmin 150 yıllık birikimi üzerinde yükselmekte, proleter devrimler çağını başlatan Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin teori ve pratiğinden beslenmektedir. Türkiye'nin devrimci teorik ve pratik mirasının bilimsel temellere dayalı eleştirel bir sentezi olan bu program, modern revizyonizme, sosyal-reformizme ve küçük-burjuva halkçılığına karşı yürütülen ilkeli bir mücadelenin ürünüdür.

Bu program, insanlığı, uygarlığı ve doğayı yıkıma sürükleyen emperyalist-kapitalist dünya düzenine karşı, Türkiye topraklarından yükseltilen devrimci bir savaş bayrağıdır. Türkiye'nin çürümüş ve kokuşmuş kapitalist sömürü ve zulüm düzenine, onun gerisindeki uluslararası emperyalizme karşı militan bir savaş ilanıdır.

TKİP, Türkiye işçi sınıfını ve emekçilerini, proletarya devrimi ve sosyalizmden yana herkesi, bu programla yükseltilen bayrak altında birleşmeye, burada tanımlanan amaçlar ve hedefler uğruna savaşmaya çağırır.

Komünistler kendi görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Hedeflerine ancak şimdiye kadarki tüm toplum düzeninin zorla yıkılması yoluyla ulaşılabileceğini açıkça ilan ederler. Varsın egemen sınıflar bir komünist devrim karşısında titresinler. Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecekleri bir şeyleri yok. Kazanacakları bir dünya var."

"Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!"

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri:

Program Taslağı üzerine sunuş konuşması

Cihan: Kongreye sunulmuş bulunan Program Taslağı üzerine daha çok teknik nitelikte bazı hatırlatmalar yapmak istiyorum. Bu bir taslak, başlığında da belirtildiği gibi. Bu taslağın ciddi bir redaksiyonunun yapılamadığını dün de belirtmiştim. Zaman zaman bazı bölümlere çok hızlı bir biçimde bakıldı. Deyim uygunsa daha çok tashihi yapıldı. Redaksiyon ise tashihin ötesinde, dil ve üslup sorunlarının da ötesinde, bir fikri müdahaleyi de içerir. Bu, hem bir takım meselelerin ne ölçüde doğru konulduğu açısından dikkatle bir yeniden okuma ve inceleme; hem de eksik bırakılan, ifade edilmeyen ya da fazladan ifade edilen bölümlerin saptanması anlamına gelir. Metnin bu tür bir redaksiyon yapılamadı. Yapılsaydı daha iyi olurdu kuşkusuz, ama yapılamadı. Nasılsa kongre sürecinde ve sonrasında bunun için gerekli zamanın bulunacağına dair bir düşünceyle hareket edildi, başka bazı nedenlerin yanısıra.

Redaksiyonu yapılmamış bir metin olduğu ölçüde, burada belli maddelerin birbirini tekrarladığı ya da kimi maddelerdeki belli ifadelerin tekrarlar içerdiğini söylemek mümkün, fakat çok gerekli ve anlamlı değil. Tartışmalarda bu tür şeylere fazlaca girmeyebiliriz. Zira çok zorunlu durumlar dışında, bu tür tekrarlardan metni arındırmak gibi bir önemli sorun zaten var. Bu açıdan taslağın ciddi bir redaksiyona ihtiyacı var ve bu zaten yapılacaktır. Olsa olsa, şu meseleyi falanca maddede ifade etmek yerine filanca maddede ifade etmek daha iyi olurdu türünden eleştiriler ya da öneriler gelebilir. Ya da aynı olgu, aynı durum, aynı ilke iki, hatta üç ayrı maddede bir biçimde tekrarlanmış olabilir; bu gibi durumlarda sözkonusu konu ya da sorunun tercihen hangi maddede ifade edilmesi gerektiğine ilişkin bir takım öneriler ileri sürülebilir. Bunun ötesinde bir takım tekrarların varlığından söz etmek çok anlamlı değil. Böylesi tekrarların olduğunu ben fazlasıyla biliyorum. Bu, birinci nokta.

İkincisi; program özlü olmalıdır, tekrarlardan kaçınılmalıdır, bu yöntemsel tutumu, bizzat ben program ön tartışmaları boyunca hep savundum. Buna rağmen, bu Program Taslağı nispeten uzun, yer yer belli açıklamalar içeren bir metin oldu. Bu açılardan sonraki redaksiyon sırasında kısaltılabileceği kadar kısaltılacaktır. Ama yine de bu, onun hacim yönünden klasik metinlere çok benzeyeceği anlamına gelmez. Ben, bugün bir takım şeylerin biraz daha açık konulmasından, bunun tercih edilmesinden yanayım. Kaldı ki böyle bir tercihi 1919'da Bolşeviklerin kendileri de yapıyorlar. Ama Bolşevikler, bunu gerçekten bir propagandaya, bir gerekçelendirmeye çevirmişler. Biz bunu, bilimsel açıklamalarımızı biraz geniş tutmak şeklinde bir tutum olarak uygulayabiliriz.

Üçüncü bir nokta; metinde eksik olan, yazılması sonraya bırakılan eksik bazı bölümler var. Bunlar ilgili bölümlerde notlar düşülerek belirtilmiş. Bu yazılmamış bölümlerin içeriği üzerine konuşulabilinir, onlar bu arada tamamlanabilir.Biz bu taslağı önce bölüm bölüm tartışacağız, ardından bir de bir bütün olarak gözden geçireceğiz. Muhtemelen de kongrenin sonuna bırakacağız bu ikinci işi. Bu aşamada program, tartışmaların da ışığında, biraz daha değişik bir biçim alacaktır. Eksik maddeler de bu arada tamamlanmış olacaktır. İçeriği belli maddeler bunlar. Kaldı ki bu maddelerin içeriği, burada tartışmalar sırasında sözlü olarak ayrıca ifade de edilecektir.

Bunun dışında, demokratik hak ve özgürlükler sorunu var. Emeğin korunması bölümü bir asgari ekonomik talepler bütünüdür ve programda belli maddeler halinde yer

alabilmiştir. Demokratik hak ve özgürlükler, özellikle yığınların siyasal olarak kazanılması, mücadeleye yöneltilmesi bakımından aynı ölçüde verimli bir alan olduğu halde, demokratik hak ve özgürlüklere ilişkin bir alt bölümün programda yer almaması, bu meselelerin küçümsendiği sanısına yolaçabilir ya da bunlar uğruna mücadelenin önemini azaltan bir etki yaratabilir. Hele de emeğin korunması üzerine bir acil istemler bölümü varken.

Burada böyle bir bölümün yer alması gerektiğini, program üzerine ön tartışmalar boyunca ben özel bir ısrarla savundum. Bunu tam da meselenin bu özel öneminden dolayı savundum. Bazı yoldaşlar bunun asgari program olarak anlaşılabileceğini ve ilerde çarpıklıklara temel oluşturabileceğini söyledikleri halde, ben bunu savundum ve ayrıntılı olarak gerekçelendirdim.

Bu demokratik hak ve özgürlükler uğruna verilmesi gereken mücadelenin çok büyük politik öneminden geliyor. Yığınları kendi somut sosyal ve iktisadi sorunları kadar, onlardan da önemli olarak, siyasal sorunları üzerinden, mevcut düzene ve devlete karşı mücadeleye kazanabileceğiz biz. Bunlar bu denli önemli sorunlar. Bu kadar önemli sorunlar olduğuna göre, programda mutlaka bunlara ilişkin bir alt başlık açmak gerekir.

Dediğim gibi, ben bunu ısrarla savundum, ama hazırladığım Program Taslağı formunda buna halihazırda bu şekilde yer vermedim. Biraz meseleyi önemsediğim için sonraya bıraktım. Bunun bir tür asgari program formunda yer almasının yaratabileceği sakıncalar en iyi nasıl giderilebilir, bunun üzerine biraz daha düşümek istedim. Zor ve önemli konular genellikle hep arkaya bırakılır ya, ben de öyle yaptım. Son anda yazmayı deneyebilirdim. Fakat bu, taslağın kongreye sunulmasını bir-iki gün daha geciktirirdi. İlgili bölümdeki italik not, size taslak verilmeden önce son anda yazılmıştır. Ben bunun yazılmasını deneyip, buna rağmen bu nottaki tutuma uygun bir tutumu savunabilirdim. Ama yazıp da vazgeçmiş değilim. Yani bu demokratik hak ve özgürlüklere ilişkin bölümü yazmayı deneyip de, ortaya çıkmış biçimi görerek "bu, bu şekliyle programda yer almaz, doğru da olmaz" demiş değilim. Böyle bir deneme henüz yapılmış değil.

Mesela, tarım sorununa ilişkin olarak, programımızın bir alt bölümü olmalı diye önermişti yoldaşlar ön tartışmalar sırasında. Bunu denemeye çalıştım, yazmaya çalıştım, ama sonuçta, ortaya fazla hacimli bir bölümün çıkacağını görünce, bu şekliyle programda yer alamaz kararına vardım. Program taslağına ek olarak sunulan metinlerde de gördüğünüz gibi, programın içinden çıkarıldı, taslak üzerine tartışmalar için yardımcı bir metne dönüştürüldü bunlar. Demokratik hak ve özgürlükler bölümüne ilişkin böyle bir deneme yapılmış değil. Yapılırsa ne gibi sorunlar çıkarır? Ona somut olarak bakılır, onun üzerinden mesele tartışılır. Ben kısa zamanda vakit bulup bunu kaleme almaya çalışayım, belki bu tartışmaların sonuçlanmadığı bir aşamada, yani tartışma sürecinin kendi içinde. Buna ilişkin olarak yoldaşlar düşüncelerini yine söyleyebilirler. Benim bu konuya neden yer vermediğimin bir açıklamasıdır bu söylediklerim.

Dördüncü bir nokta, teorik bölüme ilişkin olacak. Ben ön hazırlık süreci boyunca teorik bölüme ilişkin tartışmalara çok büyük bir önem verdim. Ön hazırlık sürecine dikkat ederseniz, bizim ilk on küsur kasetlik tartışmamız, program yöntemi ve yapısının yanısıra tümüyle teorik bölüm üzerinedir. *Komünist Manifesto*'nun, Engels'in *Bilimsel Sosyalizm* broşürünün, Rusların 1903 Programı'nın, 1919 Programı'ndaki yenilenmenin ve Komünist Enternasyonal programının ilgili bölümleri üzerinden, somut, yer yer ayrıntılara inen tartışmalar yaptık.

Programın bu teorik bölümü, klasik programlardaki teorik bölümlere benzediği ölçüde, biraz genel ve bilinenlerin yinelenmesi kabul edilebiliniyor. Ben bunu son derece yüzeysel bir yaklaşım olarak görüyorum. Bence, programın en temel ve en önemli bölümlerinden biri, birincisidir. Sağlam marksist ideolojik kavrayışın kendini somutladığı bölümdür bu. Ve siz bana gündelik yaşam ve mücadeleden hiçbir mesele gösteremezsiniz ki, ben kapitalist toplumdaki iktisadi ve sosyal temelini buradaki maddeler üzerinden size gösteremeyeyim. Bu kadar temel önemde ve verimli bir alan programın teorik bölümü. Sıradan insanların gündelik tartışmalarda bir

biçimde değindiği bir dizi sorunun gelip dayandığı yer, buradaki teorik ve ilkesel yaklaşımlardır. Yani sıradan bilincin kurcaladığı bir takım sorunların bile çözümüne ışık tutacak bir teorik ve temel ilkesel bakışaçısı var burada.

Bu bölüm, klasik programlardaki vurgulara, tanımlamalara, sunuşlara çok mu benziyor? Bu çok normal! Zira kapitalizm, onu yıkılışa götürecek çelişmeler, dolayısıyla proletarya devrimi ve sosyalizme ilişkin temel görüşler ortaya konuluyor bu bölümde. Bugün kapitalizm, temel özellikleri ve yasallıkları ile bildiğimiz aynı kapitalizm. Günümüz kapitalizminin yapısı, işleyişi, esasları, temel çelişkileri değişmiştir denilmediği sürece, esasına ilişkin olarak söylenecekler aşağı yukarı aynıdır. Herkes bunu biraz kendi tarzında, kendi diline göre söyler. Biraz daha açık söyler, biraz daha kısa söyler. Bazı maddeler ekler ya da bunlardan kaçınır. Ama söyleneceklerin özü ve esası aynıdır. Ama bu, ilgili bölümün hiçbir biçimde küçümsenmesine yol açmamalı. Bunu önemle belirtiyorum. Keşke saflarımızdaki çoğu insan buradaki perspektife dayalı ideolojik bir donanıma bugün sahip olabilseydi, bu büyük bir ideolojik gücü ifade ederdi. Ben olduğunu zannetmiyorum.

Aynı şeyler bir teorik alt bölüm olan emperyalizm bölümü için de geçerli. Ama emperyalizm meselesinde biraz daha rahatım, çünkü bu mesele bizde, Türkiye'de az-çok biliniyor. '70'li yılların devrimcileri, Lenin'in *Emperyalizm*'ini tekrar tekrar okurlardı. Çünkü emperyalizm çağıydı, emperyalizme karşı mücadeleydi, milli kurtuluş devrimleriydi, anti-emperyalist demokratik devrimdi; her şey devrimcileri döne döne emperyalizm çağının bir takım temel gerçeklerine götürüyordu. '70'ler kuşağının emperyalizm sorunu üzerine iyi-kötü bir teorik bakışı ve anti-emperyalist bilinci vardı. Ama anti-emperyalist bilinç, sağlam bir anti-kapitalist perspektif temeli üzerine oturmadığı ölçüde de, dar, tekyanlı ve yüzeyseldi. Anti-emperyalizm, dar bir küçük-burjuva yurtseverliği sınırları içerisinde sıkışıp kalabiliyordu.

Türkiye devrimine ayrılmış bölüme ilişkin olarak söyleyeceklerime gelince. Bu bölümü nispeten kolay yazdım. Ön hazırlıkları bana zaman kaybettirmekle birlikte, neticede yazılması çok sorun olmadı. Çıkarabildiğim bir takım başlıklar neyse, onları maddeleştirmeye çalıştım. Ama sonra dönüp bu maddeleri okuyup, fazladan ne koymuşum ya da eksik bıraktığım noktalar neler, bunu düşünmek imkanı bulamadım. Bunu düşünecek zamanı nasılsa bulabileceğime olan inançla hareket ettim.

Bu şekliyle bir takım şeylerin eksik olabileceğini düşünüyorum. Bunlar varsa eğer daha sonra saptanır ve eklenir. Tartışmalar içerisinde bunların ne olduğu zaten açığa da çıkar. Ben her bir bölümü açıklamaya başladığımda, anlatacağım şeylerin kapsamında, burada maddeleştirilmiş biçimiyle yer almayan bir takım sorunlar da geçecektir muhtemelen. Bunların neler olduğunu tartışmalar içinde saptayabiliriz.

Bunun dışında, proletarya devrimi programının bir alt bölümü olan toplumsal sorunlar bölümü belli bakımlardan eksik. Bölüm biraz geniş tutulmuştur. Ben bu genişliğin korunmasından yanayım. Buna dair belli nedenlerim var, zamanı geldiğinde bunlar tartışılır. Yığınların en temel sorunları bunlar. Nihayetinde iktidar mücadelesi, iktisadi kaynaklara ve üretim aygıtına egemen olmak mücadelesi, temelde bu sorunlara getirilecek çözüm amacına bağlı, bu çerçevede dönüp duruyor. Devrimin zaferiyle birlikte toplumun yarattığı zenginlikler halkın refahı için kullanılacaktır diyoruz. Programın bu maddeleri toplumsal refah bölümleri oluyor. Şunları kamulaştıracağız, şunlara el koyacağız, şunu şöyle düzenleyeceğiz, üretimi şöyle güçlendireceğiz, bilmem neyi ne yapacağız vb. diyoruz. Peki bütün bunlar ne için? Bütün bunlar emekçi sınıfların refahı ve mutluluğu için. Demek oluyor ki, bütün bunlar sağlık için, eğitim için, kültür için, konut için, bir takım başka şeyler için. Temelde toplumsal sorunlar bunlar. Devrim bu toplumsal sorunlara çözüm getirecektir. Nasıl? Burjuvaziyi devirerek, böylece üretim araçlarına ve birikmiş zenginliğe el koyarak. Bu bölümler bu nedenle sanıldığından da önemli.

Emeğin korunması bölümü klasik programlarda, özellikle Lenin'in 1902 tarihli program taslağında şaşırtıcı ölçüde geniş. Bir takım ayrıntılar var; müfettişliklerin nasıl oluşturulacağı, bunların işçi konutlarını nasıl

denetleyeceği, bir takım aksaklıklar görürlerse ne yapacağı üzerine bir takım ayrıntılar içerecek kadar geniş. Asgari siyasal programı ikiye katlayacak kadar geniş. Bizim programımızda da tersine, mümkün mertebe dar tutulmuş. Mantığı doğru kavranılırsa, ben bizim programımızdaki biçimin (varsa bir takım temel eksik maddeler, elbette bunların eklenmesi kaydıyla) korunuması gerektiğini düşünüyorum. Bunu zamanı geldiğinde gerçekçelendiririz. Ayrıntılar bence bir takım temel sorunları boğuyor.

Neticede emek bir takım temel noktalar üzerinden korunur. Ne üzerinden korunur? İş gününün sınırlandırılması üzerinden korunur, çalışma koşullarının düzeltilmesi üzerinden korunur, asgari geçim düzeyi üzerinden korunur, emek pazarındaki güçsüz ve savunmasız kesimler (kadın ve çocuk emeği) üzerinden korunur, vb. Bu temel noktalar temel düşünceler olarak yer alıyorsa, orada ayrıntılandırmaların çok gerekli olduğunu zannetmiyorum. Hiç değilse programda gerekli değil. Bu koca bir mücadele platformudur. Biz bunun altına o kadar çok şey ekleme imkanına sahibiz ki gündelik çalışmada. Ama gündelik çalışmada işçilere giderken kullanabileceğimiz temel noktalar burada var. İçinde bulundukları üretim ve çalışma koşullarına ilişkin, fiziki ve zihinsel güçlerinin korunmasına ilişkin temel sorunların başlıkları programımızda var ve ben bu kadarının yeterli olacağına inanıyorum.

Bunun dışında Program Taslağına ek olarak sunulmuş metinler var. Dediğim gibi, bunlar program formu içinde denenmiş, ama bu kapsam ve genişlikleri ile program formuyla bağdaşamayacaklarına karar verilmiş metinler. Bunun için programın dışına çıkarılmışlardır. Bu haliyle program tezleri de sayılmaz bunlar. Program tezleri niyetiyle kaleme alınırlarsa, daha başka biçimde kaleme alınır, ortaya daha hacimli şeyler çıkar ve bu daha iyi olur. Bence yapmak da gerekecek. Benim taslağa ilişkin söyleyeceklerim şimdilik bunlar.

Tüm delege yoldaşlar program taslığını incelediler. Bu genellikle klasik programlarla karşılaştırma içerisinde yapıldı. Bunun yapılması gerekiyordu zaten. Bizim ön hazırlık tartışmalarındaki yöntemimiz de buydu. Ek olarak bizim kendi bazı temel metinlerimiz var. Bu programın belli bölümleri tartışılırken, bu temel metinlerin mutlaka incelenmiş olması gerekirdi ya da bundan böyle bunun yapılabilmesi gerekli. Buna ilişkin belli öneriler daha önce yapıldı. Bu toplantının bitiminde her bir bölüme ilişkin olarak bazı yeni önerilerim olabilir. Program tartışmasını bazı temel metinlerimizin tartışılmasının da iyi bir vesilesi haline getirebilmeliyiz. Bu hem o metinlerdeki kapsamın anlaşılmasını kolaylaştıracak, hem de programımızın daha geniş bir çerçevede tartışılması böylece olanaklı olabilecektir.

TKİP Program Taslağı

Giriş

(Yüzyılın bilançosu ve günümüz dünyası)

1

Teorik Bölüm

I

Kapitalizm

1) Kapitalist toplum düzeni genelleşmiş meta üretimi üzerinde yükselir. Bu toplum düzenini ortaya çıkaran iktisadi evrim, emekçinin (köylüler, zanaatçılar vb.) kendi emeğine ve üretim araçlarına dayalı olan küçük işletmesini sürekli bir biçimde yıkıma götürür. Emekçileri üretim araçlarından ayırarak mülksüz proleterlere dönüştüren bu süreç, öte yandan üretim araçlarının en büyük ve belirleyici bölümünü az sayıda kapitalistin ve büyük toprak sahibinin elinde, onların özel mülkiyeti olarak yoğunlaştırır.

2) Sayıları gün geçtikçe artan proleterler geçinebilmek için işgüçlerini üretim araçlarını tekelinde tutan kapitalistlere satmak zorunda kalırlar. Böylece kendi emekleriyle sürekli bir biçimde kapitalistlerin sermayelerini (gelir ve servetlerini) çoğaltırlar. Ücretli emeğin sermaye tarafından bu sistematik sömürüsü, kapitalist toplum düzeninin en belirleyici özelliğidir. Bu bağımlılık ve sömürü, proleter ve yarı-proleter kitlelerin burjuva toplumda yaşadığı her türlü yoksulluğun, baskının, köleleşmenin, horlanmanın, hak yoksunluğunun, gelecek güvensizliğinin, fiziki ve moral dejenerasyonun asıl kaynağıdır.

3) Büyük çaplı üretimin teknik ve iktisadi üstünlüğü, rekabet süreci içinde sermayenin gittikçe büyüyen yoğunlaşmasına ve merkezileşmesine yolaçar. Bu süreç, bir yandan küçük ölçekli üretimi kaçınılmaz bir yıkıma sürükleyip yoksullaşan küçük üreticileri artan sayıda proleterlere dönüştürürken; öte yandan, herşeye rağmen yaşama gücünü korumaya çalışan bir kısım küçük üreticiyi (köylüyü ve zanaatçıyı) de, doğrudan ya da dolaylı biçimler içinde, sermayenin ezici tahakkümü altına sokar.

4) Tekniğin sürekli bir biçimde gelişmesi ve yaygınlaşan makine kullanımı, bir yandan üretim sürecinde kadın ve çocuk emeği kullanımını yaygınlaştırırken; öte yandan, işgücüne olan talebi işgücü arzına göre nispi olarak azaltır. Yedek sanayi ordusunun bu büyümesi, işsizliği kapitalist düzenin yapısal bir özelliği haline getirir. Ücretli emeğin sermayeye bağımlılığını pekiştirir ve sömürü oranını sürekli yükseltmenin dayanağı olarak iş görür.

5) Bu süreç, kapitalizmin içsel çelişkilerinin, toplumsal üretimin plansız ve anarşik gelişmesinin kaçınılmaz sonucu olan devresel aşırı üretim bunalımlarıyla daha da şiddetlenir. Toplumsallaşmış üretimin mülk edinmenin özel biçimine karşı başkaldırmasının ifadesi olan bu iktisadi bunalımlar, kitlesel işsizliği dev boyutlara ulaştırır, ücretli emeğin sermayeye bağımlılığını katmerleştirir, küçük üreticilerin yıkımını hızlandırır, kitlelerin yoksulluk ve sefaletini çoğaltır, yarınına güvensizliği tüm emekçileri için olağan bir durum haline getirir.

6) Kapitalist düzende, üretici güçlerin gelişmesinin emek üretkenliğinde ve dolayısıyla toplumsal servette yarattığı her artış, kapitalist sınıfın daha da zenginleşmesine, başta proleterler olmak üzere, çalışan kitlelerin ise nispi ya da mutlak olarak daha da yoksullaşmasına yolaçar.

Toplumsal zenginliğin artışına toplumsal eşitsizliklerin artışı eşlik eder. Toplumda servet ve sefalet kutuplaşması gitgide büyür. Mülk sahipleri ile mülksüz kitleler arasında uçurum daha da derinleşir.

7) Burjuvazinin iktisadi hakimiyeti, siyasal ifadesini proletaryayı ve öteki emekçi katmanları baskı ve denetim altında tutmanın aracı özel bir örgütlenme olan kapitalist devlette bulur. Çağdaş burjuva devleti, burjuvazinin üretim araçları üzerinde kurduğu tekelin ve ücretli emek üzerindeki sermaye tahakkümünün bekçisidir. Hangi biçimi alırsa alsın, burjuva devletinin bu sınıfsal özü ve işlevi değişmez.

8) Burjuvazinin iktisadi egemenliği, toplumun ideolojik ve kültürel hayatı üzerindeki egemenliğinin de temelini oluşturur.

9) Özel mülkiyet düzenine dayanan burjuva sınıf egemenliği, savaşın, siyasal gericiliğin, ulusal baskı ve düşmanlıkların, kadının sosyal köleliğinin vb. de temelidir.

II
Proletarya devrimi ve sosyalizm

10) Kapitalizmin gelişme süreci, beraberinde, kendi mezar kazıcısı sınıfı ve kendi yıkılışının iktisadi koşullarını da bizzat yaratır. Burjuva toplumuna özgü çelişkilerin gelişip şiddetlenmesine paralel olarak, kapitalist gelişmenin saflarını sürekli kalabalıklaştırdığı, kapitalist üretim süreci koşullarının eğitip birleştirdiği proleterlerin dayanışması da güçlenir. Proleterlerin kapitalistlere karşı öfkesi ve mücadelesi şiddetlenir. Bu mücadele giderek burjuva toplumunun iki hasım sınıfı arasındaki çatışma biçimini alır ve işçi sınıfının kapitalizmin dayanılmaz köleliğinden kurtulma mücadelesine doğru büyür. Öte yandan, kapitalist gelişme emeği, üretim araçlarını ve üretim sürecini gitgide daha çok toplumsallaştırır. Böylece, bir toplumsal devrimin sonucu olarak kendi yerini alacak olan sosyalist toplumun maddi-iktisadi önkoşullarını bizzat yaratır.

11) İşçi sınıfı, kapitalizmin en ileri ürünüdür. Burjuvazi karşısında duran tüm öteki sınıflar içinde sonuna kadar devrimci olan tek sınıftır. Her türlü toplumsal kötülüğün kaynağı olan özel mülkiyeti kaldırabilme yeteneğine yalnızca o sahiptir. Modern toplumun tüm öteki sınıfları, şu veya bu ölçüde özel mülkiyet alanında bulunmaktadırlar ve bu nedenle de varolan ekonomik sistemin temellerinin korunmasından yanadırlar. Kapitalizmin boyunduruğu altında acı çeken ve yıkıma sürüklenen küçük üreticiler (köylüler ve zanaatçılar) ancak kapitalizm koşullarında kendi durumlarının umutsuzluğunu anladıklarında ve proletaryanın konumunu benimsediklerinde gerçekten devrimci olurlar.

12) İşçi sınıfının kurtuluşu ancak işçi sınıfının kendi eseri olabilir. İşçi sınıfı, ancak tüm insanlığın kapitalist kölelikten kurtuluşu için mücadeleyle kendi gerçek kurtuluşuna ulaşabilir.

13) Maddi önkoşulları ve toplumsal dinamikleri bizzat kapitalizmin bütün bir gelişmesi tarafından yaratılan toplumsal devrim proletaryanın gerçek kurtuluşunun temel koşuludur. Bu devrim sayesinde; toplumsal karakter kazanmış bulunan üretim araçları üzerindeki kapitalist özel mülkiyete son verilir, bunlar toplumsal mülkiyete dönüştürülür. Böylece, kâr amacına yönelik kapitalist meta üretiminin yerini, tüm toplum tarafından ve toplumun hesabına yapılan, onun tüm üyelerinin refahını ve çok yönlü gelişimini amaçlayan ve güvence altına alan mal ve hizmet üretimi alır. Bu aynı zamanda toplumsal üretimdeki plansızlığın, anarşinin ve rekabetin yarattığı tüm yıkıcı sonuçlarla (buhranlar, işsizlik, toplumsal servetin israfı, savaşlar, çevre tahribatı vb.) birlikte ortadan kalkması demektir.

Böylece, üretici güçlerin ve emek verimliliğinin gelişmesine yeni bir ivme kazandırılmış olur. Ve bu gelişmenin nimetleri, o güne kadar olduğu gibi bir avuç kapitalistin tekelinde emekçi sınıflar için yoksulluk ve kölelik kaynakları olmaktan çıkar, genel refahın, mutluluğun, uyumlu ve evrensel bir yetkinleşmeye doğru gidişin kaynakları haline gelir.

14) Proletaryanın toplumsal devrimle ulaşacağı nihai hedef; bir tarihi geçiş çağı boyunca sürecek ve komünizme varacak bir gelişmenin sonucunda, toplumun sınıflara bölünmesinin ve dolayısıyla da, bu bölünmeden doğan her türlü toplumsal ve politik sömürü ve eşitsizliğin tamamen ortadan kaldırılmasıdır.

15) Proletaryanın toplumsal devrimi gerçekleştirerek bu nihai hedefe yürüyebilmesinin ilk ve temel koşulu, politik iktidarın ele geçirilmesidir. Bu, burjuvazinin sınıf egemenliğinin şiddet yoluyla yıkılması, burjuva devlet aygıtının parçalanarak yerine proletarya diktatörlüğünün kurulması demektir. Proletarya diktatörlüğü; devrilen sınıflar, onların kalıntıları üzerinde bir diktatörlük, işçi sınıfı ve emekçi kitleler için gerçek bir demokrasidir.

16) İşçi sınıfının sınıf bilinci kazanmış kesimlerinin öncü örgütlenmesi olan komünist partisi, bu sınıfın bağımsız konumunun ve temel çıkarlarının biricik temsilcisi ve gerçek güvencesidir. Komünist partisi, büyük tarihi görevini başarıyla gerçekleştirmesinde işçi sınıfına yol gösterir, her günkü mücadelesinde ona devrimci bir çizgide önderlik eder, bu mücadeleyi şaşmaz bir biçimde toplumsal devrim hedefine bağlar. Komünist partisi, bu temel göreve bağlı olarak, öteki ezilen ve sömürülen kitlelere de kapitalizm koşullarında durumlarının umutsuzluğunu göstermeye ve onları proletaryanın davasına kazanmaya çalışır.

17) Kapitalizmin uluslararası karakteri proletaryanın devrimci sınıf mücadelesine de uluslararası bir karakter kazandırır. Bu, bütün ülkelerin proletaryasının tarihi eyleminin yöneleceği nihai hedef ortaklığının da temellerini sağlar. Bu nihai hedefe ulaşabilmek için, her ülkenin proletaryası öncelikle kendi burjuva sınıfıyla hesaplaşmak ve onu altetmek devrimci göreviyle yüzyüzedir. Proletaryanın kurtuluş davasının özü bakımından enternasyonal, biçimi bakımından ulusal karakteri buradan gelir. Kapitalizmin köleliğinden kurtuluş ve sınıfsız topluma ulaşma, bütün ülkelerin işçileri için ortak olan bu dava, proletarya enternasyonalizminin maddi temelidir. Düşünce ve eylemde proletarya enternasyonalizminin ilkelerine sarsılmaz bir bağlılık gösteren Türkiye Komünist İşçi Partisi, kendisini proleter dünya devrimi ordusunun Türkiye cephesindeki öncü müfrezesi sayar.

III
Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı

18) Serbest rekabet ortamında ilerleyen sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi süreci, gelişmesinin belirli bir aşamasında, ekonomik hayatta belirleyici bir rol oynayan tekelleri ortaya çıkardı. Kapitalizmin kabaca 20. yüzyıl başına denk gelen bu gelişme aşaması, emperyalizm ya da mali sermaye çağını başlattı.

19) Emperyalizm, ekonomik hayatta tekellerin belirleyici bir rol oynadığı; banka sermayesi ile sanayi sermayesinin içiçe geçerek mali sermaye egemenliğine yolaçtığı; sermaye ihracının meta ihracına göre önplana geçtiği; dünya ekonomisinin uluslararası tekelci birlikler tarafından paylaşıldığı; dünyanın toprak olarak bölüşülmesinin tamamlandığı bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir. Emperyalizm kapitalizmin tekelci aşamasıdır.

20) Emperyalizm kapitalizmin temel eğilimlerinin ve gelişme yasalarının doğrudan bir

ürünüdür. Emperyalizm kapitalizmin bütün çelişme ve çatışmalarını daha açık hale getirdi, onları şiddetlendirdi ve dünya ölçüsünde genelleştirdi. Emperyalizm aşamasında kapitalizm bir dünya sistemi haline geldi. Serbest rekabet aşamasında dünya pazarını yaratan kapitalizm, tekelci aşamasında dünya ekonomisini yarattı. Sermaye ihracı kapitalist dünya ekonomisinin çeşitli parçalarını birbirine bağlayan temel iktisadi ilişkiler biçimini aldı.

21) Kapitalist serbest rekabetten doğan kapitalist tekeller içinden çıktıkları serbest rekabeti yoketmezler, onun yanında ve onun üzerinde varlıklarını sürdürürler. Bu içiçelik ve görülmemiş bir şiddet kazanan tekeller arası rekabet, ulusal ve uluslararası planda derin çelişki ve çatışmaların kaynağıdır.

22) Büyük emperyalist devletler arasında dünya ölçüsünde pazarlar, hammadde kaynakları ve kârlı yatırım alanları uğruna şiddetli bir mücadele emperyalizmin özünde vardır. Eşitsiz gelişmenin daha da şiddetlendirdiği bu nüfuz mücadeleleri, görülmemiş boyutlar varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağıdır. Sayısız bölgesel ve yerel savaşın yanısıra 20. yüzyılda insanlığı ve uygarlığı iki kez toplu bir kırıma ve yıkıma götüren emperyalist savaşlardan kurtulmanın yolu emperyalist dünya sisteminin tasfiyesinden geçmektedir.

23) Emperyalizmin temel ayırdedici özelliklerinden biri de zayıf ülkelerin ve ulusların bir avuç emperyalist devlet tarafından iktisadi, mali ve siyasi egemenlik ve boyunduruk altında tutulmasıdır. Emperyalizm ulusal baskıyı evrenselleştirdi, onun asıl kaynağı ve dayanağı haline geldi. Fakat tam da bu yolla ezilen ve sömürülen ulusların emperyalizme başkaldırılarını hazırladı. (1. Konferans, s.83-84'teki tarihsel olgular)

24) Sermaye ihracı yoluyla dünya ekonomisinin tek tek parçalarını aynı zincirin tek tek halkalarına dönüştüren emperyalizm, bu yolla yalnızca savaşlara değil iktisadi ve mali bunalımlara da dünya ölçüsünde bir karakter kazandırdı. Üretim süreçlerinin bile uluslararasılaştığı günümüzde, tek tek ülkelerde patlak veren bunalımlar hızla bölgesel boyutlar kazanmakta ve giderek dünya ölçüsünde genelleşmektedir. Bu evrensel karakter onları çok daha şiddetli ve yıkıcı kılmaktadır. Öte yandan, emperyalist dünya sisteminin egemenliğe ve bağımlılığa dayalı hiyerarşik yapısı, emperyalist metropollerde patlak veren bunalımların yüklerini zayıf ve bağımlı ülkelere aktarmalarını kolaylaştırmakta, bu ise bağımlı ülkelerin iktisadi ve toplumsal yaşamında ağır yıkımlara neden olmaktadır.

25) Emperyalizm ulusal ve uluslararası planda bir şiddet ve gericilik eğilimidir. Çağdaş dünyada her türlü gericiliğin kaynağı ve temel dayanağı emperyalizmdir. Faşizm burjuva gericiliğinin emperyalist aşamadaki yoğunlaşmış ve devlet yapısında kurumlaşmış biçimidir. Faşizm, burjuvazinin sosyal devrim tehlikesine karşı aşırı şiddetli bir gerici tepkisidir.

Kaleme alınacak ek maddeler:

26) Emperyalizm: Kapitalizmin asalak ve çürüyen aşaması. Bu asalaklık ve çürümenin sınıf hareketine yansıması: Emperyalist aşırı karlardan sunulan paylarla palazlanan işçi aristokrasisi ve sendika bürokrasisi —> Sınıf hareketi içindeki oportünizmin ve revizyonizmin toplumsal-iktisadi temeli... Rant ekonomisi...

27) Emperyalizm: Proleter devrimin arifesi. Sosyalist devrimin maddi önkoşullarının dünya ölçüsünde olgunlaştığı aşama.——>

28) Emperyalizm: Kapitalizmin genel bunalım çağı. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının

şiddetlendiği aşama. Savaşlar ve devrimler.

29) Emperyalizm: Ekim Devrimi ile birlikte proleter devrim çağının başlaması. İçinde bulunduğumuz çağ: Emperyalizm ve proleter devrimler çağı, vb...

—> Dünya proletarya diktatörlüğü (tarihi gelişmenin yönü...)

—> Artık gerçekten proletarya devrimi (1. Genel Konferans metninden çıkan sonuçlar...)

—> Dünya proletarya devrimi süreci ... Ekimler, sayı: 2'deki teorik sonuçlar...

—> Spekülatif sermayedeki dev boyutlarda büyüme (borsa krizleri üzerinden)

—> Bilim ve teknikteki dev gelişmelerin yarattığı sonuçlar (bilim üzerindeki sermaye tekeli. tekniğin kötüye kullanılması...)

—> Pasifizm, silahsızlanma vb.

2
Pratik Bölüm

IV
Türkiye devrimi

(Türkiye devrimine ilişkin bu bölüme kısa bir giriş/sunuş konulacak.)

1) Türkiye, emperyalist kapitalist dünya sistemi içinde, sistemin bağımlı ülkeler kategorisinde yeralan orta düzeyde gelişmiş kapitalist bir ülkedir. Kapitalist meta üretimi, bu temel üzerinde ücretli emeğin yoğun ve yaygın sömürüsü, iktisadi hayatı karakterize eden temel olgulardır.

2) Toplumsal bölünmenin bir kutbunda üretim araçlarının, toprağın ve maddi zenginliklerin en büyük ve belirleyici bölümünü kendi tekelinde tutan işbirlikçi büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri, öteki kutbunda mülksüz proleterler ve yarı-proleterler yığınından oluşan dev bir emek ordusu vardır. Emek-sermaye çelişkisi, bunun sınıfsal yansıması olan proletarya-burjuvazi çelişkisi ve çatışması, tüm öteki toplumsal ilişki ve çelişkileri belirleyen ana eksen durumundadır.

3) Bugünün Türkiye'sinde çıplak bir sermaye egemenliği hüküm sürmektedir. Bu egemenlik; sırtını emperyalizme dayamış, uluslararası mali sermaye ile organik olarak içiçe geçmiş tekelci burjuvazi şahsında, burjuvazinin tüm kesimlerinin ortak sınıf çıkarlarını temsil etmektedir.

4) Tekelci sermayenin tam denetimindeki faşist devlet aygıtı, bu sınıfsal egemenliğin siyasal aracı ve ifadesidir. Ordu, bu aygıtın belkemiği olmaktan öteye, kurulu düzen ve burjuvazi adına iktidarın gerçek yönetici ve yönlendirici gücüdür.

5) Türkiye toplumu temel demokratik hak ve özgürlüklerden yoksundur. Kürt ulusunun varlığı ve temel ulusal hakları inkar edilmekte, Kürtler ve tüm öteki azınlık milliyetler sistematik olarak ağır bir ulusal baskı altında tutulmaktadırlar. Türkiye'de siyasal gericiliğin, ulusal baskının

ve şovenizmin temel toplumsal kaynağı egemen sınıf olan burjuvazidir.

6) Türkiye üzerindeki çok yönlü emperyalist egemenlik bugün artık tamamen kapitalist ilişkiler temeline dayanmaktadır. Emperyalizme kölece bağımlılığın temel toplumsal dayanağı, iktidar dizginlerini elinde tutan işbirlikçi-tekelci burjuvazidir.

- (Buraya temel demokratik hak ve özgürlükler+ demokratik anti-emperyalist istemler uğruna mücadelenin anlamı, önemi ve işlevi üzerine bir madde konulacak. Bu madde demokrasi uğruna mücadele perspektifinin özlü bir sunuluşu olacak ve en temel demokratik istemlerin bir sıralanmasını içerecek.)

7) Burjuvazinin alt katmanlarını oluşturan kent ve kır orta burjuvazisi, tekelci büyük burjuvaziye binlerce iktisadi ve mali çıkar bağı ile bağlıdır. Bu sınıfın tekelci büyük burjuvazi ile çelişkisi artı-değerin daha uygun koşullarda bir bölüşümü isteğinden doğar. Fakat artı-değer sömürüsü ile geçinen mülk sahibi bir sınıf olarak asıl çelişkisi işçi sınıfıyladır. Temel sınıf tutumu emek-sermaye çelişkisi tarafından belirlenen bu sınıf, devrimci proletarya hareketine karşı her zaman gericiliğin ve büyük burjuvazinin yanındadır. Bugün kurulu düzenin en kalabalık toplumsal dayanağını oluşturan kent ve kır orta burjuvazisi, gelecekte muzaffer devrime karşı en sert ve en yaygın direnişi gösterecek olan karşı-devrimci bir burjuva katmandır. Bu burjuva tabakanın kent ve kır emekçileri üzerindeki ideolojik, politik ve kültürel etkisini kırmak, devrimin başarısının temel bir önkoşuludur ve devrimci proletarya hareketinin en temel görevlerinden biridir.

8) Gitgide zayıflamakla ve önemsizleşmekle birlikte toplum yaşamında hala da görece ağırlıklı bir yer tutan geleneksel iktisadi-sosyal ilişkiler, varlıklarını kapitalist ilişkilere bağlanmış olarak, onlar tarafından belli dönüşümlere uğratılmış biçimiyle sürdürmektedir. Kapitalist gelişme bir yandan geleneksel zanaatçılığı ve küçük köylü ekonomisini çözüp tasfiye ederken, öte yandan onları kapitalist pazara bağlamakta, kendine göre biçimlendirmektedir. Köylülük içindeki sınıfsal farklılaşma ileri noktalara varmış, bu süreç köylülüğün yoksullaşan kesimlerini proletaryaya yaklaştırırken, zenginleşip burjuvalaşan kesimleri ise kapitalist düzene bağlamıştır.

9) Bu temel iktisadi, toplumsal ve siyasal gerçeklerden hareket eden Türkiye Komünist İşçi Partisi, toplumumuzun proleter devrim tarihi adımı ile karşı karşıya bulunduğunu saptar. Türkiye işçi sınıfının önündeki temel stratejik görev, burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmak, uluslararası mali sermaye cephesini Türkiye halkasından yarıp dışına çıkarak kendi devrimci iktidarını kurmaktır.

10) Proleter devrim, her türlü baskı ve sömürünün kaynağı ve temel dayanağı olan sermaye egemenliğine son vererek sosyalizme geçişin yolunu açmakla kalmayacak, yanısıra gelişme süreci içinde ve başarısı ölçüsünde, tarihsel olarak çözümlenmemiş demokratik sorunları da kesin ve kalıcı bir çözüme bağlayacaktır. Aynı şekilde, Türkiye üzerindeki çok yönlü emperyalist egemenliğe tam ve kesin bir biçimde son verebilmek de ancak bu devrim sayesinde olanaklı olabilecektir.

11) Proleter devrimin zaferi yalnızca işçi sınıfı, kent ve kır yoksulları için değil, fakat sermaye tahakkümü altında acı çeken, ulusal ve uluslararası tekellerin ağır sömürü ve soygun koşulları altında günbegün yıkıma uğrayan kentin ve kırın ezilen küçük-burjuva emekçi katmanları için de tek kurtuluş yolu ve olanağıdır.

12) Kendi bağımsız devrimci sınıf hareketini yaratarak kentin ve kırın yarı-proleter ve yoksul yığınlarını kendine bağlayacak olan Türkiye işçi sınıfı, kentin ve kırın sermaye tarafından

sömürülen ve ezilen küçük burjuva katmanlarını da mümkün mertebe kendi yedeğine alarak, bazı kesimlerini ise en azından tarafsızlaştırarak, burjuvazinin sınıf egemenliğini şiddete dayanan devrimle yıkacak ve kendi devrimci sınıf iktidarı olan proletarya diktatörlüğünü kuracaktır.

V
Proletarya devrimi programı

(Bu bölüm muzaffer bir Türkiye devriminin uygulayacağı programdan oluşmaktadır. Girişte bunu dile getiren bir sunuş yeralacak.)

A- Siyasal alanda

1) Burjuva devlet aygıtı şiddete dayalı devrim yoluyla parçalanacak; burjuva sınıf egemenliğinin araçları olan ordu, polis, bürokrasi, parlamento ve tüm öteki kurumlar ezilip dağıtılacaktır.

2) İktidar her alanda ve her düzeyde, devrimci işçi, kent emekçisi ve yoksul köylü meclislerine geçecektir. Proletarya önderliği ve yönetimi altında bulunan devrimci meclisler iktidarı, proletarya diktatörlüğünün somutlanmış biçimidir.

3) Devrim devrilen sınıfların tüm mensuplarını silahsızlandıracak; bunların eski düzeni geriye getirmeye yönelik her türlü girişimleri, proletaryanın devrimci iktidarına karşı gösterecekleri her türlü direniş, tam bir kararlılık ve acımasızlıkla ezilecektir.

4) Emperyalizme köleliğe her alanda son verilecek; emperyalistlere tanınmış her türlü ayrıcalık kaldırılacak, açık-gizli tüm emperyalist kölelik anlaşmaları geçersiz ilan edilecek, Türkiye topraklarındaki tüm emperyalist askeri üs ve tesislere el konulacaktır. Emperyalistlerin devrimi boğmaya ve devrilen işbirlikçi egemen sınıfları yeniden iktidara getirmeye yönelik tüm girişimleri işçilerin ve emekçilerin topyekûn devrimi savunma seferberliğiyle püskürtülecektir.

5) Devrimin ve devrimci iktidarın genel savunması silahlanmış işçiler ile yarı-proleter kent ve kır emekçilerinin elinde bulunacaktır. Bütün silah ve cephane depolarıyla birlikte tüm silah fabrikaları da işçi meclislerinin denetimi altına girecektir.

Proleter ve yarı-proleter milislerin yanısıra, devrimin savunulmasında kendine özgü bir rol üstlenecek olan Kızıl Ordu, sınıf ilkeleri temelinde ve emekçi kitlelerle en yakın ve sıkı ilişki içinde olacak tarzda örgütlenir. Proleter ve yarı-proleter milisin oluşumunda olduğu gibi Kızıl Ordu'nun kuruluşunda da kadın-erkek ayrımı gözetilmez. Kızıl Ordu mensupları üretim ve yönetim işlerinde dolaysız görev üstlenirler, sosyalist kuruluş çalışmalarına fiilen katılırlar.

Devrimi ve sosyalist kuruluşu başarıyla savunmanın temel bir güvencesi olarak işçi sınıfı ve yarı-proleter kitlelerin bütün mensupları sürekli ve sistematik bir biçimde askeri eğitimden geçirileceklerdir.

6) Devrilen sömürücü sınıflar üzerinde amansız bir diktatörlük olan proletaryanın devrimci iktidarı, işçiler ve emekçiler için gerçek bir demokrasi olacaktır. Eski düzen altında ezilen ve sömürülen emekçi kitlelere tüm temel özgürlükler derhal ve eksiksiz olarak tanınacaktır. Bu özgürlüklerin genel planda ilanıyla yetinilmeyerek, bunların emekçiler tarafından fiilen kullanılabilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

7) Yasama ile yürütmeyi birleştirecek olan proletaryanın devrimci iktidarı, yönetim aygıtını kitlelere yakınlaştırmak ve onlarla kaynaştırmak, her emekçinin yönetim işlerine katılımını sağlamak ve güçlendirmek için çaba harcayacaktır. Bu, işçi sınıfının ve onun önderliği altında birleşmiş emekçi kitlelerin sosyalizmin inşasına aktif ve bilinçli bir biçimde seferber

edilebilmesinin; bütün iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel sorunların çözümüne düzenli, sürekli ve aktif bir biçimde katılabilmesinin en temel güvencesi olacaktır. Aynı şekilde bu, yönetim işlerine daha geniş kitlelerin daha etkin bir biçimde çekilmesi yoluyla, yönetim işini özel bir işlev olmaktan çıkarmanın ve böylece devleti adım adım ortadan kaldırmanın da güvencesi olacaktır.

8) Tüm görevliler seçimle işbaşına gelecektir. Seçimle işbaşına gelen temsilci ve görevliler, kendilerini sürekli olarak denetlemek hak ve görevleriyle yükümlü seçmenlerinin çoğunluğu tarafından her an görevden alınabileceklerdir. İstisnasız tüm temsilci ve görevli kişilerin ücreti, kalifiye bir işçinin ortalama ücretini geçmeyecektir.

(Devrimin başlangıç evresinde burjuva uzmanlara tanınacak maddi ayrıcalıklar sorunu...)

9) Merkezi iktidarın saptadığı genel esaslar çerçevesinde kapsamlı bir yerel özyönetim. Yerel yöneticilerin merkezden atanmasına yönelik her türlü girişim son bulacaktır.

10) Her türlü ulusal baskı ve ayrıcalığa derhal son verilecek; Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkı, ayrılma ve kendi devletini kurma hakkı tanınacak; azınlık milliyetlere kendi dil ve kültürlerini geliştirme hakkı ve olanağı sunulacak; resmi devlet dili kaldırılacak, dillerin tam hak eşitliği fiilen gerçekleştirilecektir.

Kıbrıs'taki askeri işgale derhal son verilecek, her iki milliyetten Kıbrıs halkının Kıbrıs'ın kaderini özgürce tayin etme hakkı savunulacaktır.

11) Proletaryanın devrimci iktidarı proletarya enternasyonalizminin ilkelerine pratikte tam bir sadakat gösterecektir. Türkiye devriminin ve Türkiye'de sosyalizmin inşasının çıkarlarını dünya devriminin ve sosyalizmin uluslararası çıkarlarına tabi kılacaktır. Dünyanın dört bir yanındaki devrim ve sosyalizm mücadeleleri ile tam bir dayanışma ilan edilecek ve bu mücadeleler her yolla maddi ve manevi olarak desteklenecektir.

12) Uluslararası ilişkilerde her türlü gizli diplomasiye derhal son verilecek, dış politikada emekçilere karşı tam açıklık ilkesi uygulanacaktır.

B- Ekonomik alanda:

Burjuvaziyi devirerek siyasal iktidarı ele geçirecek olan proletaryanın iktisadi planda ilk işi büyük burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin derhal mülksüzleştirilmesi olacaktır. Tekelci mülkiyet ilişkilerine vurulacak bu ilk darbe, burjuvaziyi bir bütün olarak mülksüzleştirmenin yalnızca bir başlangıç adımıdır. Bu çerçevede zafere ulaşmış proletaryanın bu ilk adımda alacağı başlıca önlemler şunlardır:

1) Emperyalistlere ve büyük burjuvaziye ait bütün büyük kapitalist işletmelere (fabrikalara, madenlere, elektrik santrallerine, tüm ulaşım ve iletişim ağına, yazılı ve görsel tüm medya kuruluşlarına) tazminatsız olarak el konularak kamulaştırılacaktır.

2) Bütün bankalara, bankerlik kuruluşlarına ve sigorta şirketlerine, tüm sermaye, tahvil, mevduat ve altın stoklarıyla birlikte el konularak kamulaştırılacaktır. Bütün bankacılık sistemi merkezileştirilecek, tek bir ulusal bankada birleştirilecektir.

3) Toptan ticaret ağına ve büyük parakende satış mağzalarına (depoları, ambaları ve ürün stoklarıyla birlikte) el konularak kamulaştırılacaktır.

4) El konulan tüm sınai, mali ve ticari kuruluşlar, ulaşım ve iletişim ağı devrimci meclislerin yönetimi ve denetimi altına girecektir. Tüm bu kuruluşlardaki üretim ve dağıtım faaliyeti, bu

kuruluşlardaki işçiler ve öteki çalışanlar tarafından düzenli ve aktif olarak denetlenecektir. İşçi sendikaları ve fabrika konseylerinin bu çerçevede aktif yönetim görevleri üstlenmeleri güvence altına alınacaktır.

5) Büyük emlak sahiplerinin mülklerine, tüm büyük binalara, saraylara, köşklere, konaklara, misafirhanelere ve tüm öteki lüks konutlara el konulacaktır. El konulan büyük binalar, saray, toplantı ve konferans salonları yerel işçi örgütlerine devredilecektir.

6) Tüm topraklar millileştirilecek; toprağın alım-satımı, başkasına devri yasaklanacaktır. Bütün büyük topraklara üzerindeki her türlü canlı ve cansız demirbaşla birlikte el konulacaktır. Kırsal alanda ortaçağ artığı her türlü feodal kalıntı ve tefecilik tasfiye edilecektir. El konulan toprakların bir kısmı ihtiyaç içindeki köylülere dağıtılırken, modern üretim tekniğine ve örgütlenmesine sahip kapitalist nitelikteki tarımsal çiftlikler tarımda sosyalist ekonominin ilk dayanakları olarak proletarya iktidarı organlarının yönetimine devredilecektir.

7) Ormanlar, göller, akarsular, içme suyu kaynakları ve tüm öteki doğal zenginlikler kamulaştırılacaktır. (Doğal zenginliklerin, doğal park, dinlenme tesisleri vb. yollarla kitlelerin hizmetine sunulması.)

8) Dış ticaret proletarya devletinin tekeli altına alınacaktır.

9) Emperyalist iktisadi ve mali kuruluşlarla mevcut ilişkilere son verilecek, emperyalist devletlere ve mali kuruluşlara olan tüm borçlar iptal edilecektir.

10) Sınai ve tarımsal üretim halkın temel ihtiyaçlarına göre yeniden örgütlenecek, lüks tüketime yönelik üretim tasfiye edilecektir. *(Merkezi planlama sorunu...)*

11) İlk elden el konulamayan orta ve küçük ölçekli kapitalist işletmeler proletarya iktidarı ve işletmelerde çalışan işçiler tarafından sıkı bir denetim altına alınacaktır. Bu işletmelerin gelişmeleri sınırlandırılacak, zamanla tasfiyeleri için gerekli önlemler adım adım hazırlanacak ve uygulanacaktır.

12) Köylü, zanaatçı ve küçük esnaf işletmelerinin kooperatifleşmesi, daha ileri kollektif örgütlenmeler içinde birleşmesi her yolla teşvik edilecektir. Bu doğrultuda en ufak bir zorlama yoluna hiçbir biçimde gidilmeyecek, eğitim, teşvik, devlet yardımı vb. yollarla gönüllük esasına sıkı sıkıya bağlı kalınacaktır.

C. Eğitim ve kültür alanında:

a) Proletaryanın devrimci iktidarı altında eğitim ve kültür, emekçilerin toplumun sosyalist inşasına bilinçli ve etkin bir biçimde katılabilmesinin, toplum bireylerinin çok yönlü gelişiminin ve sınıfların ortadan kaldırılması nihai hedefini başarıyla gerçekleştirmenin bir aracı olacaktır.

b) Her iki cinsiyetten çocuklara 17 yaşına kadar zorunlu ve parasız genel ve politeknik eğitim. Eğitim ile emekçi ve üretim süreci arasındaki kopukluğa son verilmesi, eğitim ve öğretimin üretici çalışma ile birleştirilmesi.

c) Tüm öğrenciler için gıda, giyim ve ders araçlarının kamu fonlarından parasız olarak karşılanması.

d) Çocukları okul hayatına hazırlayıcı bir kurumlar şebekesinin (kreşler, çocuk bakım ve

eğitim yuvaları vb.) kurulması.

e) Tüm işçilerin, kent ve kır emekçilerinin yararlanabileceği yaygın bir okul dışı eğitim-öğretim kurumları şebekesinin (kütüphaneler, halk evleri, okuma odaları, kurslar, konferanslar, sinemalar vb.) kurulması.

f) Sosyalizmin ve enternasyonalizmin ilke ve değerlerine dayalı bir kültür sanat politikası. Sanatsal ve kültürel yaratım özgürlüğü.

g) Kültür ve sanat üretimi ve etkinliğinin dar bir elitin işi olmaktan çıkarılarak, çalışan kitlelerin geniş kesimlerinin olağan toplumsal etkinliği (gündelik yaşam etkinliğinin bir parçası) haline getirilmesi. Kültür ve sanat atölyelerinin yaygınlaştırılması.

h) Bütün kültür ve sanat ürünlerinin toplumun ortak zenginliği haline getirilerek tüm topluma sunulması. Tarihten miras kalan tüm tarihi ve kültürel zenginliklerin titizlikle korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması.

D. Toplumsal sorunlar alanında:

1) Toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadın ve erkek arasında tam bir eşitliğin sağlanması için kararlı ve sistematik bir mücadele.

Analığın toplumsal bir işlev sayılması ve kadının bundan doğan tüm haklarının tanınması. Eski düzende kadını köleleştiren çocuk bakımı ve ev işlerinin toplumsal kurumlaşmalar yoluyla çözülmesi.

Kadının uğradığı tarihsel haksızlığın, bunun yarattığı fiili eşitsizliklerin yeni toplumun inşası ve yeni insanın biçimlenmesi eşliğinde uzun bir tarihi döneme yayılacağının bilincinde olan Komünist İşçi Partisi, kadını köleleştiren ideoloji ve geleneklere karşı sistematik bir ideolojik ve kültürel mücadele yürütür. Toplum yaşamının her alanında kadın lehine bir ayrımcılık gözetir.

2) Burjuvaziye ait tüm konutların kamulaştırılması ve emekçilerin kullanımına sunulması. (Emekçilerin kendi çalışmalarıyla edinilmiş kişisel konutlar üzerindeki haklarının güvenceye alınması.) Toplumun tüm bireyleri için ihtiyaca uygun sağlıklı konut. Kira ödemelerinin en aza indirilmesi ve zamanla kaldırılması. Konutların elektrik, su ve ısınma gibi temel ihtiyaçlarının zamanla bedelsiz hale getirilmesi için gerekli önlemlerin alınması.

Konut yapım projelerinin dengeli ve sağlıklı bir kent yaşamı ihtiyacının özenle gözetilmesi. Kentlerin kırsal kesime doğru yaygınlaştırılması. Kentsel yığılmaların planlı bir müdahale ile giderilmesi.

3) Bütün sağlık kuruluşlarının kamulaştırılması, yerel iktidar organlarına devredilmesi. (Böylece kapitalizmin iğrenç bir uygulaması olarak insan sağlığının metalaştırılması ve sağlık hizmetlerinin kâr kaynağı olarak kullanılması uygulamasına kesin bir biçimde son verilecektir.)

Toplumun tüm bireyleri için parasız sağlık bakımı ve ilaç temini. Geniş çaplı bir kamu sağlığı ağının en ücra yerleşim alanlarına kadar yaygınlaştırılması. Koruyucu hekimlik hizmetlerinin toplum ölçüsünde yaygınlaştırılması.

Başta uyuşturucu, alkol ve sigara olmak üzere toplumsal hastalıklara ve insan sağlığına zararlı alışkanlıklara karşı toplum düzeyinde sistematik mücadele.

Sanayileşme ve kentleşmenin insan ve çevre sağlığı gözetilerek planlanması. Kamuya açık tüm yerlerde sağlık koşullarının iyileştirilmesi. Ekolojik dengenin, doğal çevrenin, toprağın, suyun ve havanın korunması.

4) Her türlü dolaylı verginin kaldırılması. Proletarya iktidarının başlangıç evresinde artan

oranlı bir gelir vergisi. Kapitalist özel mülkiyetin orta sınıflar tarafından temsil edilen son mevzilerinin de tasfiyesine bağlı olarak her türlü verginin kaldırılması.

5) İnanç ve vicdan özgürlüğü güvence altına alınacak, din her yurttaşın özel meselesi sayılacaktır

Din işleri ile devlet işleri kesin olarak birbirinden ayrılacaktır. Dinin ve dinsel kurumların eğitim alanındaki her türlü etki ve varlığına kesin olarak son verilecektir. Devlet bünyesindeki ve eğitim sistemi alanındaki tüm dinsel kurumlar ve uygulamalar kaldırılacaktır. Din kurumlarına ve din adamlarına her türlü devlet yardımına son verilecektir.

Kamu yaşamı alanında her türlü dinsel ve mezhepsel ayrıma ve ayrıcalığa, bunun ürünü baskılara son verilecektir.

Dini "halkın afyonu" sayan ve dine karşı mücadeleyi geniş kitlelerin devrimci kültürel dönüşümü ve özgürleşmesinin zorunlu bir gereği olarak ele alan Türkiye Komünist İşçi Partisi, bu mücadelede büyük bir kararlılık, fakat aynı zamanda sabır ve dikkat gösterir. Baskı ve sömürüye dayalı eski düzenin kalıntılarının tasfiyesi ile kitleler arasında kök salmış dinsel önyargıların kökünün kazınması arasındaki kopmaz bağı görerek ve gözeterek hareket eder.

6) Eski düzenin sömürücü sınıflarının hizmetindeki çürümüş yargı sisteminin tümden tasfiyesi. Yargı yetkisinin çeşitli düzeylerdeki işçi meclislerine karşı sorumlu olacak halk mahkemelerine verilmesi. Proleter ve emekçi kitlelerin yargı görevlerinin gerçekleştirilmesine yaygın ve etkin katılımının teşvik edilmesi.

Yargı parasızdır, giderleri kamu fonlarından karşılanır. Cezalandırma anlayışı ve sistemi suçluyu eğitme ve yeniden topluma kazandırma temel amacına ve kaygısına dayandırılır. Ceza ve tutukevleri suçluları yeniden topluma kazandıracak eğitim kurumları olarak yapılandırılacaktır. Tutuklu ve hükümlülerin üretici etkinliklerde bulunmalarının sağlanması. Eğitilen suçlular ceza sürelerine bakılmaksızın serbest bırakılırlar.

Savunma hakkına tam güvence. Gözaltında ya da cezaevlerinde kişilere fiziki ve manevi baskı yapılamaz. İşkence insanlık suçudur, ağır biçimde cezalandırılır.

Eklenecek maddeler:

7) Çevre sorunu (ekolojik denge ve doğal çevrenin korunması)

8) Spor...

9) Toplumun bakıma ve yardıma muhtaç kesimlerinin korunması (bedensel ve zihinsel engelliler, kimsesiz ve yetim çocuklar, yaşlılar vb.

VI
Emeğin korunması

İşçi sınıfının fiziki ve moral yozlaşmadan korunması ve kendi kurtuluş uğruna verdiği mücadelede savaşma gücü ve yeteneğinin yükseltilmesi için, Komünist İşçi Partisi şu istemler uğruna mücadele eder ve iktidara gelir gelmez derhal gerçekleştirir.

1) 7 saatlik işgünü, 35 saatlik çalışma haftası. Sağlığa zararlı ve tehlikeli mesleklerde azami 5 saatlik işgünü.

2) Kesintisiz iki günlük hafta tatili. 6 haftalık yıllık ücretli izin.

3) Fabrika ve işletmelerde siyasal ve sendikal çalışma özgürlüğü

4) Her türlü fazla mesainin yasaklanması.

5) Teknik nedenlerle ya da toplumsal hizmetin gerektirdiği zorunlu durumlar dışında, gece çalışmasının (saat 22.00-06.00 arası) yasaklanması. Zorunlu gece çalışmasında 4 saatlik işgünü ve artı ödeme.

6) Kadın işçiler için gece çalışma yasağı. Kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalışma yasağı.

7) Doğumdan önce ve sonra 8'er haftalık ücretli izin. Doğum ve ilaç masraflarının karşılanması. Kadınların çalıştığı tüm işyerlerinde kreş ve emzirme odaları. (*Doğumdan sonra talep edilebilecek izin?*)

8) 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmasının yasaklanması. 18 yaşından küçük gençler için en fazla 4 saatlik işgünü. Maddi üretimin genel ve mesleki eğitimle birleştirilmesi zorunluluğu. Buna ilişkin tüm masrafların işveren ve devlet tarafından karşılanması.

16-18 yaş arası çocuk işçiler için en fazla 5 saatlik işgünü. (Marks'ın pasajıl Gotha Programı, s.46)

14-16 arası yaş çocuklar için en fazla 4 saatlik işgünü.

9) Ortaçağdan kalma bir uygulama olan çıraklığın tasfiyesi/yasaklanması.

10) İş güvenliğine ve sağlıklı çalışma ortamına ilişkin teknik ve sıhhi düzenleme ve önlemler. Bunların işyeri temsilciler kurulu ve sendikalar tarafından sürekli denetimi. İş güvenliğine ve sağlığına aykırı koşulların cezalandırılması. İşçi temsilcilerinin yönetiminde teknik ve sağlık uzmanlarından oluşan iş müfettişliği.

11) Esnek üretim, prim, parça başı, akord vb. çalışma sistemlerinin yasaklanması.

12) İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret.

13) Eşit işe eşit ücret.

14) Tüm çalışanlar için genel sigorta (işsizlik, kaza, yaşlılık, sağlık vb.) Sigorta primlerinin tümüyle işveren tarafından ödenmesi. Tüm sosyal sigorta kurumlarında işçi ve emekçi denetimi.

15) Tüm çalışanlar için sendika, grev, toplusözleşme haklarının genelleşmesi ve fiilen tam kullanımı.

16) İş yasasında tarım işçileri aleyhine olan tüm ayrımların kaldırılması.

17) Herkese iş, tüm çalışanlara iş güvencesi.

VII

(Aşağıdaki maddeler kongre tartışmaları ışığında eklenecek.)

1) Ulusal ve uluslararası planda kurulu toplumsal ve siyasal düzene karşı mücadele eden muhalif ve devrimci akımlara karşı tutum...

2) İşçi sınıfı hareketi saflarındaki sapmalara karşı mücadele...

VIII

- *Programa son sözler...*

3 Ekim 1998

Program Taslağı'na ek-1

Tarım ve köylü sorunu

(A)

1) Türkiye toplumunda kapitalist ilişkilerin egemenliği kırsal alanı da kapsamaktadır. '50'li yıllarda hızlanan kapitalist gelişmenin etki ve sonuçları tarımsal alana da yansıdı ve birkaç on yıl içinde geleneksel ilişkilerde büyük dönüşümlere yolaçtı.

2) Tarımda kapitalist gelişme uzun döneme yayılan ağır, sancılı ve evrimci bir yoldan ve kendine özgü biçimler içinde gelişti. Bölgelere göre önemli dengesizlikler gösteren bu süreç, genel çizgileriyle, eski feodal ve yarı-feodal toprak ağalarının kapitalistleşmesi; geleneksel köylülüğün farklılaşarak kendi içinden nispeten dar bir zengin kır burjuvazisi ile geniş bir proleter ve yarı-proleter kitle üretmesi; geleneksel ata-erkil küçük köylü ekonomisinin kapitalist pazara bağlanması ve ona göre biçimlenmesi; büyük sermayenin bizzat tarıma el atması, büyük toprakları kapatarak geniş ölçekli kapitalist tarım işletmeleri oluşturması vb. yollar ve biçimler içinde yaşandı.

3) Tarımda genel planda kapitalist ilişkilerin egemenliğine rağmen, özellikle Kürdistan'da, yarı-feodal kalıntılar, kapitalist ilişkilerle yanyana ve onlara bağlanmış biçimiyle varlığını hala sürdürmektedir. Küçük toprak parçaları üzerinde son derece ilkel araç ve yöntemlerle, büyük ölçüde aile içi tüketime yönelik üretim yapan ata-erkil küçük köylü işletmesi, kırsal yaşamımızda varlığını hala da bir ölçüde sürdüren bir başka geleneksel kalıntıdır.

4) Kapitalist pazara bağlanmış ve kapitalist sömürü ve soygun mekanizmaları kıskacı içinde yaşam mücadelesi veren küçük ölçekli tarımsal işletmenin nispi yaygınlığı, Türkiye tarımının belirgin özelliklerinden biridir. Doğrudan ya da dolaylı biçimlerle sermayenin tahakkümü altındaki bu küçük işletmelerin sahibi köylüler, evrensel duruma uygun bir biçimde, ancak son derece büyük bir emek harcayarak ve buna karşılık sürekli olarak normalin altında tüketimde bulunarak, bu arada toprağın ve öteki üretim koşullarının sürekli kötüleşmesi pahasına, nispi bir yaşama gücü gösterebilmektedirler. *(Süreç gitgide yoksullaşmayı ve yıkımı üretiyor...)*

5) Küçük meta üreticisi köylüler yerli ve yabancı tekeller, büyük toprak sahipleri, bankalar, tüccar ve tefeciler, ve nihayet kapitalist sınıfın tümü adına devlet tarafından sömürülmektedirler. Küçük toprak parçası, yetersiz ve ilkel üretim araçları, kıt ve elverişsiz para ve kredi kaynakları ile birleşen bu ağır ve çok yönlü sömürü, bu emekçi köylü katmanlarını günden güne yoksullaştırmakta ve onların kaçınılmaz yıkımını yakınlaştırmaktadır.

6) Büyük toprak sahipleri, tefeci-tüccarlar ve zengin köylülüğün oluşturduğu kır burjuvazisi, kırsal yaşamımızın sömürücü, karşı-devrimci sınıflarıdırlar. Buna karşılık, tarım proleterleri, yarı-proleterler ve küçük-köylülerden oluşan emekçi kır yoksulları kentlerin sanayi proletaryasının kırsal alandaki müttefikleridir. Topraksız ve az topraklı kırsal emekçilerin oluşturduğu bu geniş kitle, kırsal nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bunlar içinde tarım proletaryası proletaryanın kırsal bölümüdür ve yarı-proleterlerle birlikte kent proletaryasının sosyalizm mücadelesindeki sağlam müttefikidir.

7) Orta köylülük:

(B)

1) Kentlerin sanayi proletaryasına dayanan Komünist İşçi Partisi, tarım proletaryası, yarı-proleter yoksul köylüler ve küçük köylülerden oluşan geniş kırsal emekçiler kitlesinin desteği

alınmaksızın proleter devrimin kesin bir zaferinin düşünülemeyeceği bilinciyle hareket eder. Bu nedenle bu kırsal katmanlar içinde sistematik bir faaliyet yürütmeyi ve onlara sermayenin baskı ve sömürüsüne karşı mücadelelerinde önderlik etmeyi kendisi için temel bir görev olarak saptar.

2) Komünist İşçi Partisi, kırsal çalışmasında tarım proletaryasına dayanır ve bu kırsal katmanın öteki kırsal emekçi katmanlardan her açıdan ayrı ve bağımsız olarak örgütlenmesinin ilkesel ve pratik önemini bir an olsun gözden kaçırmaz.

3) Yaşantılarını kısmen kapitalist nitelikte tarımsal ve sanayi işletmelerinde ücretli çalışma ile; kısmen de kendilerine ait çok sınırlı toprak parçaları üzerinde çalışarak sürdürüren yarı-proleter köylüler, Komünist İşçi Partisinin kırdaki çalışmada temel alacağı bir öteki emekçi katmandır. Sermayenin devrilmesinden, proleter devrimden bir bütün olarak çıkarı olan bu emekçi köylü katmanının sosyalizme kazanılması...

4) Küçük köylü:

5)Büyük toprak sahipleri ve genel olarak sermaye tarafından sömürülen ve baskı altında tutulan kır proleterlerinin ve yoksul köylülerinin oluşturduğu büyük emekçi yığınlarının bugünkü kölelikten gerçek kurtuluşları ancak bir proleter devrimle mümkündür. Sermayeyi devirerek, büyük toprak mülkiyetine ve tarımsal işletmelere karşılıksız olarak el koyarak kırsal sömürücülerin egemen tabakasını tasfiye edecek olan proleter devrim, çalışan köylüyü borç, kira, ipotek vb. yüklerden, yanısıra geleneksel bağımlılık ilişkilerinden kurtarak, bu arada bir kısım toprağın ihtiyacı olan köylülere geçişini sağlayarak, daha ilk adımında köylülüğe muazzam kazanımlar sağlayacaktır.

(C)

1) Kırların çalışan ve sömürülen geniş yoksul emekçi yığınlarını, emperyalist sömürü ve soygundan, tekellerin, büyük toprak sahiplerinin, tefeci-tüccar takımının sömürü boyunduruğundan, tek kelimeyle, sermaye köleliğinden ancak Komünist İşçi Partisi tarafından yönetilen kentlerin sanayi proletaryası kurtarabilir. Kırsal emekçi katmanlar için gerçek kurtuluş, burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin boyunduruğunun kırılması için kentlerin devrimci proletaryasının iktidar mücadelesinin kayıtsız-koşulsuz desteklenmesi ile sağlanabilir. Kapitalizm ayakta kaldıkça kırsal emekçilerin durumunda kalıcı herhangi bir iyileştirme olanaksız olduğu gibi, küçük tarımsal işletme ya da toprak parçası sahibi köylünün yıkılışı da uzun vadede kaçınılmazdır.

2) Bu temel gerçeklerden hareket eden ve başta tarım proletaryası olmak üzere kır emekçilerinin desteğini almaya ve orta köylülüğü tarafsızlaştırmaya çalışan Komünist İşçi Partisi tarım alanında aşağıdaki istemler uğruna mücadele eder ve proleter devrimin zaferiyle birlikte bunları derhal gerçekleştirir:

a) Tüm büyük ve orta ölçekli toprakların ulusallaştırılması. Topraksız ve az topraklı köylülerin toprak ihtiyacının karşılanması. Toprağın alım-satımı ve başkasına devrinin yasaklanması.

b) Kırsal alanda ortaçağ artığı her türlü feodal kalıntının ve tefeciliğin tasfiyesi. Yarı-feodal sömürü ilişkilerine konu olan tüm toprakların bunları işleyen yarıcı ve ortakçı köylülere dağıtılması.

c) Tüm büyük kapitalist tarım işletmelerine her türlü canlı ve cansız demirbaşlarıyla birlikte el konulması. Bunların tarımda sosyalist ekonominin ilk dayanakları olarak proletarya iktidarı organlarının yönetimine devredilmesi.

d) Köylülüğün devlete, bankalara, tekellere, tefeci ve tüccarlara olan her türlü borç yükünün geçersiz sayılması. Tüm ipoteklerin kaldırılması.

e) Tarımın geliştirilmesi ve modernleştirimesi için gerekli tüm önlemlerin alınması.

Küçük üretici köylülüğün kooperatifleşmesi için eğitim, teşvik, yardım, kredi, tarımsal araç-gereç vb., ...

Program Taslağı'na ek-2

Ulusal sorun

I

Emperyalizmin Ortadoğu'daki temel dayanaklarından birini oluşturan Türkiye Cumhuriyeti (TC) çok uluslu, gerici-sömürgeci bir devlettir. Bünyesinde bu devlete egemen ulusal kimliğini veren Türklerin yanısıra, sömürge bir ulus olarak Kürtler, azınlık milliyetler olarak Araplar, Ermeniler, Rumlar, Çerkezler, Gürcüler, Lazlar vb. yaşamaktadırlar. Kürt ulusu, modern temeller üzerinde yeniden kuruluşu temelinde bu devletin bünyesine zorla alınmış ve bugüne dek zora dayalı olarak bu bünye içinde tutulmuştur. Kendi kaderini tayin hakkından ve tüm temel ulusal haklarından yoksun bırakılmanın ötesinde, resmi ideolojik tarafından ulusal varlığı bile inkar edilmiş, inkar edilen bu kimlik sistemli baskı ve asimilasyon politikaları ile yok edilmek istenmiştir. Aynı şekilde TC sınırları içinde yaşayan azınlık milliyetler de tüm temel ulusal demokratik haklardan yoksundurlar ve ulusal baskı altında yaşamaktadırlar. İçlerinden Ermenilere ve Rumlara "Hristiyan azınlıklar" olarak Lozan Antlaşması çerçevesinde tanınan sınırlı bazı kültürel haklar ise uygulamada sık sık çiğnenmektedir. Öte yandan Türk burjuvazisi Kıbrıs'ın bir bölümünü işgal ve fiilen ilhak etmiştir. Kıbrıs'ın Rum halkı işgal bölgelerinden zorla kovulmuştur. Bunun yanısıra, TC devleti, sömürgeci ve yayılmacı karakterinin bir ifadesi olarak, Güney Kürdistan (Irak Kürdistan'ı) ve Oniki Adalar üzerinde "tarihsel hak" iddiaları ve emelleri taşımaktadır. Hemen tüm komşularıyla gerici çıkar çelişmeleri üzerinde yükselen sürtüşmeleri vardır. Bunlar özellikle Bulgar ve Yunan halklarına karşı gerici-şoven bir propagandaya konu edilmektedir.

Tüm bunlar bir arada, Türkiye'de, Türk burjuvazisinin gerici ve sömürgeci sınıf egemenliğinden, emperyalist-yayılmacı eğilimlerinden kaynaklanan kapsamlı bir ulusal sorunun varlığını gösterir. Komünistler ulusal sorunun tüm bu kapsamı içinde ve bunun gerektirdiği görevler çerçevesinde ele almalıdır. Bununla birlikte, Türkiye'de ulusal sorunun eksenini ve asıl kapsamını Kürt sorunu oluşturmaktadır. Kürt ulusal sorunu, azınlık milliyetler sorunuyla kıyaslanmayacak bir niteliğe, kapsama ve öneme sahiptir.

II

Komünist İşçi Partisi, ulusal sorunun çözümünde, Marksizm-Leninizm tarafından ortaya konulan ve isabetliliği uluslararası deneyim tarafından tam olarak doğrulanan şu ilkelerden hareket eder.

a) Her türlü ulusal baskı ve ayrıcalığın reddi. Tüm ulusların ve dillerin tam hak eşitliği.

b) Ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı

c) Aynı devletin sınırları içindeki tüm uluslardan işçilerin her alanda ve düzeyde sınıfsal birliği

III

Ulusal sorunun bu ilkeler temelinde tam ve kesin çözümünün ancak burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılması ve emperyalist dünya sisteminin dışına çıkılması, yani bir proleter devrimle olanaklı olduğu düşüncesinden hareket eden Komünist İşçi Partisi, proletarya devrimi programının bir parçası olarak şu istemler uğruna mücadele eder.

a) Uluslar ve diller üzerindeki her türlü baskı ve kısıtlamaya son verilmesi. Her türlü ulusal baskı, eşitsizlik ve ayrıcalığın ortadan kaldırılması.

b) Kürt ulusuna kendi kaderini belirleme, yani özgürce ayırlma, ayrı bir devlet kurma hakkı.

c) Tüm dillerin tam hak eşitliği. Zorunlu devlet dilinin kaldırılması. Herkese kendi anadilinde eğitim hakkı. Her yurttaşa devlet kurumlarında ve tüm kamusal etkinliklerde yazılı ve sözlü olarak kendi dilini kullanma hakkı.

d) Tüm azınlık milliyetlere kendi dillerini ve kültürlerini koruma ve geliştirme özgürlüğü ve

olanağı.

IV

Ulusal baskı ve eşitsizliğin sınıfsal baskı ve eşitsizliğin bir yansıması olduğunu gözönünde bulunduran Komünist İşçi Partisi, Kürt ulusal sorununun köklü ve kalıcı bir çözümünün ancak proletarya devrimi tabanında olacağına inanır.

Kaleme alınacak ek noktalar:

1) Türkiye işçi sınıfının birliği. Proleter ve emekçi kitlelerin birliği

2) Emperyalizm ve feodalizm

3) Güvensizliğin kırılması, ulusal önyargılara karşı mücadele

4) Tarihsel eşitsizliğin giderilmesi

5) Türk şovenizmine ve ezilen ulus dargörüşlülüğüne karşı mücadele

6) Komşu Kürt parçaları: Yakınlaşmayı destekler, içiçe geçmeyi olumlu görür. Fakat bunu kendini öteki uluslardan ayırmanın değil, tersine tüm ötekilerle kendi aralarındaki birliği

Program Taslağı'na ek-3

Teorik bölüme ekler

(Bu bölümler programa dahil değildir, bahsi geçen maddelerin açılımından ibarettir.)

EK-A : 14. maddenin açılımı

Proletaryanın toplumsal devrimle ulaşacağı nihai hedef, bir tarihi geçiş çağı boyunca sürecek ve komünizme varacak bir gelişmenin sonucunda, toplumun sınıflara bölünmesinin ve dolayısıyla da bu bölünmeden doğan her türlü toplumsal ve politik eşitsizliğin tamamen ortadan kaldırılmasıdır.

Sınıfların tüm izleriyle birlikte ortadan kaldırılmasının ifadesi olan komünizm aşamasında, insanın insan tarafından sömürüsü ve bunun yansıması olan her türlü iktisadi, politik ve kültürel eşitsizlik son bulacak; çalışma bir eziyet ve geçinmek için bir mecburiyet olmaktan çıkacak, yaşamın doğal bir gereksinmesi haline gelecek; işbölümüne kölece bağımlılık, onunla birlikte kafa emeği ile kol emeği arasındaki karşıtlık ortadan kalkacak; kadın ve erkek arasındaki toplumsal eşitsizliğin temeli ve tüm görünümleri silinip gidecek; kapitalist özel mülkiyet düzeninin uluslar arasına ördüğü her türden çitlerle birlikte devlet sınırları da ortadan kalkacak; bilim, kültür ve sanat toplumun ortak malı haline gelecek, tüm bireylerin özgürce katılabildikleri ve böylece kendi çok yönlü gelişmelerini gerçekleştirecekleri bir etkinlik alanı olacak; kent ile kır arasındaki iktisadi, toplumsal, kültürel eşitsizlikler ortadan kalkacak; doğayla insan arasında denge ve uyum ileri bir düzeyde yeniden kurulacak; ve doğal olarak, tüm bunlarla birlikte, başta devlet olmak üzere sınıf tahakkümünün tüm araç ve kurumları da toplum yaşamından silinip gidecektir.

İnsanlığın toplumsal devrimle ve ancak evrensel bir çerçevede ulaşabileceği geleceğin bu ileri gelişme aşamasında, her türlü engelden kurtulmuş üretici güçlerin büyümesi muazzam ölçüler kazandığı ve kollektif zenginlik kaynakları gürül gürül fışkırdığı içindir ki, bölüşüm ilişkilerinde burjuva hukukunun dar ufku da nihayet tam ve kesin olarak aşılmış olacak ve toplum bayraklarının üzerine şunu yazabilecektir: "Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinmesine göre!"

Bu, insanlığın zorunluluklar dünyasından özgürlük dünyasına geçtiği, binlerce yıllık eşitlik ve özgürlük özleminin nihayet gerçekleştiği bir altın çağ olacaktır.

Ek-B: 15. maddenin açılımı

Proletaryanın toplumsal devrimi gerçekleştirerek bu nihai hedefe yürüyebilmesinin ilk ve temel koşulu, politik iktidarın ele geçirilmesidir. Bu, burjuvazinin sınıf egemenliğinin şiddet yoluyla yıkılması, burjuva devlet aygıtının parçalanarak yerine proletarya diktatörlüğünün

kurulması demektir. Proletarya diktatörlüğü devrilen sınıflar, onların kalıntıları üzerinde bir diktatörlük, işçi sınıfı emekçi kitleler için gerçek bir demokrasidir.

a) Proletarya diktatörlüğü tek bir sınıfın, bütün öteki emekçi sınıflara önderlik etme ve toplumsal devrim yolunda yürüme yeteneğine sahip biricik sınıf olan işçi sınıfının iktidarıdır, onun damgasını taşır. Fakat öte yandan, bu iktidar, emekçilerin öncüsü olan işçi sınıfı ile emekçi sınıflar arasındaki ittifakının özel bir biçimidir.

b) Proletarya diktatörlüğü, burjuvazinin direncinin ve restorasyon girişimlerinin tamamiyle bastırılmasının ve sosyalist ülkeyi dış tehdit ve saldırılara karşı savunmanın bir aracıdır. Bir geçiş devleti olarak proletarya döktatörlüğü, burjuva devletinden sadece sınıf içeriği yönünden değil, aynı zamanda iç yapısı, işleyişi ve emekçi kitlelerle ilişkisi bakımından da tamamen farklı yeni tipte bir iktidar biçimidir.

c) Proletarya diktatörlüğü, bugüne kadarki devrim deneyimlerinin de gösterdiği gibi, doğrudan doğruya proleter ve emekçi kitlelerin tarihsel inisiyatifinin ürünü olan işçi ve emekçi sovyetlerine (konseylerine, meclislerine) dayanır. Bu niteliği ile, proleter ve emekçi yığınlarda en yakın ve dolaysız bir ilişkinin ve onların yönetim işlerine en etkin bir biçimde katılmasının aracı ve güvencesidir.

d) Kapitalist sınıfın en önemli üretim araçları üzerindeki tekeline dayanan ve sınıflarası iktisadi eşitsizliği meşrulaştıran aldatıcı ve ikiyüzlü burjuva demokrasisinin aksine, proleter demokrasi temel hak ve özgürlükleribiçimsel olarak ilan etmek yerine, onların işçilerin ve emekçi kitlelerin en geniş kesimleri tarafından fiilen kullanılmasının siyasi ve iktisadi koşullarını yaratır, bunu güvenceye alır. Aynı şekilde, eski toplumdan miras ulusal eşitsizlikleri, kadın-erkek eşitsizliğini, kent ile kır arasındaki siyasal ve kültürel eşitsizliği gidermek için etkin ve sistematik önlemleri fiilen gerçekleştirir.

e) Proletarya demokrasisi, yapısı ve işleyişinde kitlelerle dolaysız bir bağ ve yakın bir ilişkiye dayanır.

f) Proleter demokrasinin organlarına temsilciler seçme, onları denetleme ve gerektiğinde görevden alma hakkı yürütme ve yasama görevlerinin birleştirilmesi; bölgesel seçimler yerine işyeri seçimleri; temsilcilere ödenen maaşın ortala işçi ücretlerini aşmaması vb. bütün bu tedbirler, yalnızca bürokratik yozlaşmaya karşı etkili olmakla kalmazlar, yanısıra işçi ve emekçi kitlelerinin ülkenin iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel yaşamına sürekli ve etkin bir biçimde katılmalarını de sağlarlar. İktidar aygıtları ile proleter ve emekçi kitleler arasında gitgide daha güçlü bir yakınlaşma, bir içiçelik bu demokrasinin kendini geliştirmesinin temel koşuludur. Bunda başarılı olabilmenin temel koşulu ise, kitlelerin kültürel düzeyini sistematik olarak yükseltmek, siyasal bilincini, örgütlenmesini ve inisiyatifini sürekli bir biçimde geliştirmektir. 20. yüzyılın bürokratik bozulma ve kapitalist restorasyonla sonuçlanan sosyalizm deneyimleri, bu sorunu ilkesel ve pratik açıdan gösterdiği olağanüstü önemi somut olarak ortaya koymuştur.

g) Proleter demokrasinin vazgeçilmez hedefi ve görevi, zaman içerisinde bütün emekçilerin yönetim işlerine şu veya bu ölçüde ve biçimde çekilmesidir. Zira sosyalizm yönetici azınlıklar değil, yönetim işlerinde günden güne ustalaşan onmilyonlarca emekçi insan kurup uygulayabilir. Bütün emekçilerin yönetim işlerine katılması, yönetim işlerini özel, uzmanlaşmış bir azınlığın tekeli olmaktan çıkardığı ölçüde, devletin sönümlenip tükenmesi sürecinin de bir ifadesidir.

h) Proletarya demokrasisi asıl anlamını proleter ve emekçi kitlelerin iktisadi, politik ve kültürel yaşam üzerinde etkin ve bilinçli egemenliğinde bulur. Proleter demokrasiyi güçlendirmek, bu egemenlik eylemini ve sürecini geliştirmek, buna paralel olarak da devlet aygıtının rolünü sınırlayıp azaltmak demektir.

Sosyalist kuruluşu kollektif mülkiyet ve planlı ekonomi temeli üzerinde bir iktisadi kuruluşa indirgemek, sosyalizmde asıl canalıcı sorun olan emekçi insanı özgürleştirmek, üretim ve yönetim işlerine egemen kılmak görevini ihmal etmek, 20. yüzyılın sosyalizm denemelerinin uğradığı bürokratik deformasyonun öznel nedenlerinden biridir.

(Tarihsel deneyim üzerine ekler, *Ekimler*, sayı:1, ilgili bölümler)

(Devletin yokoluşu süreci, bunun siyasal ve kültürel koşulları, bu açıdan tarihsel deneyim)